STÖD KAMPANJEN
”Mediciner för KUBA – Stoppa USAs blockad”
pg 23 57 15-0
Swish 123 182 3772

TIDSKRIFTEN KUBA ges ut för att sprida information om Kubas kultur och samhällsliv. Tidskriften ges ut med fyra nummer per år och ingår i medlemskapet i Svensk-Kubanska Föreningen.

PRENUMERATION
200 kr/år. Utlandsprenumeration: 300 kr/år. Betalning till Svensk-Kubanska Föreningen med plusgiro 40 54 11-0 eller Swish 123 589 0975.

SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN är en partipolitiskt obunden förening med målsättningen att stödja den socialistiska revolutionen på Kuba och de latinamerikanska folkens kamp mot imperialismen; att vara en del i den anti-imperialistiska kampen i Sverige; att främja de vänskapliga, kulturella och ekonomiska förbindelserna mellan Sverige och Kuba; att i detta syfte sprida information om förhållandena på Kuba och skapa bästa möjliga kontakter mellan folken i respektive länder.

MEDLEMSAVGIFT i Svensk-Kubanska Föreningen är 300 kr/år. 150 kr/år för pensionärer, ungdomar under 20 år, studerande och arbetslösa. Familjemedlemskap: 450 kr/år. Betalning med plusgiro 40 54 11-0 eller Swish 123 589 0975.

MEDVERKANDE I TIDSKRIFTEN KUBA 2/2021 Zoltan Tiroler, Henrik Thejl, Oscar Wigren, Anders Fraurud, Christine Vaple, Susan Voss, Louise Österlin m.fl. Bilder från bl.a. kubanska hemsidor.

ANSVARIG UTGIVARE
Zoltan Tiroler

REDAKTÖR
Tomas Widén, tomas.widen@efolket.se

ADRESS
Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm

E-POST info@svensk-kubanska.se

TELEFON 08-31 95 30

TRYCK Myran Grafiska ISSN 1402-8638

***Omslaget**: Containerpackningen*
Foto: P. O. Alfredsson

Ledare: Den värste terroristen finns i Vita Huset 3

Henrik Thejls dagbok från Havanna 4

Recension: Kubas läkare. Ut till världens alla hörn 9

Utdrag ur kapitel 14 i boken Kubas läkare – Ut till världens alla hörn 10

Containerkampanien 12

#WalkingforCuba mot blockaden! 17

Den bolivianska överklassens kupp-president i förvar 18

El Salvador: Nystart för vänstern krävs 18

Nyliberalismens kapitalistiska Chile: ”Den perfekta diktaturen” 19

Grisbukten 1961 - 60 år sedan det kubanska folket slog tillbaka USA-invasion 20

Kronologi: 1959-61. USA:s aggression 21

Sånger om segern vid Grisbukten 1961 34

Ledare

DEN VÄRSTE TERRORISTEN FINNS I VITA HUSET

När detta skrivs har vi genomfört Svensk-Kubanska Föreningens årsmöte. Ett väldigt lyckat sådant med bra diskussioner, stor enighet om vägen framåt och en optimistisk anda som lovar gott. Att solidaritetsrörelsen behövs visas inte minst av utvecklingen i USA. Biden har hittills inte gjort någonting för att föra en mer försonlig politik än den extremt aggressiva som Trump införde. I Latinamerika ligger målen om att störta regeringarna i Kuba, Nicaragua och Venezuela fast. Skärpningen av sanktionerna, till en aldrig tidigare skådad nivå, är kvar. Sista helgen i mars hölls omfattande protester mot blockaden i hela världen. I Sverige organiserade Svensk-Kubanska manifestationer på ett dussin platser.

I detta nummer uppmärksammar vi 60-årsjubileet av USA:s invasion och förnedrande nederlag i Grisbukten. Höjden av hyckleri är att USA satt upp Kuba över länder som stöder terrorism. Medan sanningen är att Kuba inte utfört ett enda attentat i, eller mot, USA. Medan terrorismen mot Kuba inte har upphört. Förra året besköts Kubas ambassad i Washington med automatvapen. Myndigheterna, som ska skydda utländska beskickningar, vägrar att dela med sig information om attentatet.

I efterdyningarna och i raseri över invasionsfiaskot, infördes så den blockad som syftar till att ”framkalla svält och desperation” bland den kubanska befolkningen.

60 år är en lång tid. President efter president har vidmakthållit blockaden. Vissa lättnader gjordes under Obama, men också då bötfälldes banker och företag. Målet har under alla dessa sex årtionden varit att installera en regering som följer USA:s önskningar. Det är en stelnad politik som orsakat enorma skador på Kubas ekonomi och svårigheter för befolkningen, men inte uppnått sitt mål. Likväl fortsätter den, trots ökande protester såväl inom som utanför USA.

Fientligheten gentemot Kuba är en besatthet i styrande USA-kretsar, pådriven av en kubansk-amerikansk maffia som fortfarande drömmer om att få tillbaka sina bordeller, kasinon, industrier och gods. Med sina resurser och inflytande köper de kongressledamöter, presidentkandidater, musiker och andra som är mutbara.

Efter den kubanska revolutionens seger 1959 satte USA sina militära styrkor i högsta beredskap. Den kubanska framgången skulle inte få upprepas. Vid varje uppror, vid varje val som inte gick USA:s väg, sattes enorma resurser in. I Kubas grannland Dominikanska Republiken valdes Juan Bosch till president. 1965 skickade USA tiotusentals marinkårssoldater till ön för att krossa en socialdemokratisk regering. Det tog ett halvår för supermakten och det kostade 10 000 dominikaner livet. Liknande invasioner har upprepats gång på gång och USA-installerade regimer ser till att folket hålls nere.

USA och dess anhängare kan inte förlåta kubanerna deras framgångsrika revolution. Ett socialistiskt land som visar att humanism, solidaritet och människokärlek står över profit och utsugning tolereras inte av imperialismen. Exemplet Kuba ska krossas. Om det inte lyckas, så ska det förtalas och beljugas. Det ska inte tillåtas blomstra, utan tvingas ner i nöd och fattigdom.

Trots allt står Kuba som ett hopp och inspiration för miljontals människor världen över. Ett tecken på det är vår växande förening.

HENRIK THEJLS DAGBOK FRÅN Havanna

”Mamma testade positivt”

Text och bild: Henrik Thejl, Havana
Översättning: Susan Voss

Henrik Thejls rapport från Kuba under corona börjar med det tråkiga beskedet, att hustrun är smittad. Vi träffar återigen hans coola döttrar, som glatt vältrar sig i lemonad. Men som alltid lägger Henrik tyngdpunkten i sin berättelse på samhället och på kubanerna, som utvecklar vacciner, lider av den amerikanska blockaden, står i kö och står fast. Artikeln är tidigare publicerad i den danska nättidningen Arbejderen (https://arbejderen.dk)

Havanna, 8 mars 2021

Då drabbades även vi i familjen av coronaviruset. Min fru testades positivt tisdagen den 23 februari och det verkar som smittan kommer från sjukhuset, där hon arbetar.

Flera har testat positivt på sjukhuset, som tillfälligt stängdes ner under några dagar. De av hennes kollegor, som testat positivt, har inte haft symtom. Det är just det som är det farliga med detta virus, att många människor inte har några symtom och därför inte vet att de är sjuka. Därmed blir de farliga smittspridare. Av de cirka 55 000 som testat positivt på Kuba sedan pandemin började för ett år sedan har 54 procent varit symtomfria.

Här borta är policyn att alla smittade personer, samt kontakter med smittade personer, är inlagda på sjukhus, så med det totala antalet coronafall under de senaste 15 dagarna (cirka 4 300 personer) samt kontakter med dessa, är över 20 000 personer för närvarande inlagda på sjukhus eller tillfälligt inrättade karantäncenter. Kuba har ännu inte lyckats slå ner den "andra vågen", som började med att José Martís internationella flygplats öppnades igen i november förra året. Varje dag upptäcks fortfarande 800 – 900 nya fall. Särskilt Havanna har drabbats hårt och står för hälften av de senaste coronafallen.

Linets Coronateckning

Barnen och jag har dock inte skickats till ett karantäncenter, även om vi blev förvarnade om detta samma dag som min fru blev inlagd. Enligt chefen för epidemiologiska institutet, Francisco Duran, beror detta just på det stora antalet coronafall i Havanna under de senaste månaderna, man har inte längre kapacitet att lägga in alla kontakter till smittade personer på isoleringscenter.

I resten av landet läggs man in om man har varit i kontakt med smittade personer (familj/arbetskamrater), men i Havanna isoleras man nu i hemmet. Under karantänen får man inte röra sig utanför hemmet eller ta emot besök, förrän man testat negativt.

Ökad smittspridning bland barn och unga

Diagram över antal smittade

Under de senaste månaderna har antalet smittade ungdomar ökat kraftigt, och därför ägnas stor omsorg åt att se till att barnfamiljer isoleras.

På Kuba betraktas barn, på nästan alla sätt, som ”heliga kor”. Det avspeglar sig också i landets konstitution, där ett helt kapitel ägnas åt familjen (kapitel III) – särskilt barnens välbefinnande. Detta gäller naturligtvis också hälsa, och därför är det mycket fokus på det oroväckande ökande antalet smittade barn och ungdomar, där det också har förekommit fall av barn på intensiven.

20 000 tester per dag

På Kuba – som i så många andra fattiga länder – har man inte samma möjlighet att i stor skala göra de relativt dyra testerna, vilket inte är samma problem för ett rikt land som Danmark.

Här görs cirka 20 000 tester om dagen, vilket sett med danska glasögon är ett lågt antal, med tanke på att i Danmark utförs upp till 100 000 tester om dagen i en hälften så stor befolkning.

Detta innebär att, även om vi är i direkt kontakt med de smittade (min fru), blev vi först testade den 5:e dagen efter min frus positiva test, och vi var tvungna att vänta fyra dagar på testresultat. Därför var vi isolerade i drygt en vecka.

Av de 20 000 dagliga testerna är cirka 4 procent positiva (det vill säga cirka 4 procent av de testade på en dag är smittade), vilket innebär, att mörkertalet nödvändigtvis måste vara ganska högt, om vi återigen jämför med ett land som Danmark, där den positiva andelen av de testade är nere på bara 0,4 procent, beräknat på mer än 100 000 dagliga tester. Å andra sidan har Kuba goda resultat, när det gäller att hitta smittade bland kontakter till smittade. Den siffran ligger på cirka 95 procent av alla testade under de senaste månaderna.

Det stora antalet smittade under januari och februari i år var totalt 38 500 personer. De två månaderna står alltså för över 75 procent av antalet smittade, sedan pandemin bröt ut för ett år sedan.

Om man också räknar in månaderna november och december 2020 (det vill säga sedan Havannas flygplats öppnades för turism), hamnar andelen smittade under dessa fyra månader, på 87 procent av det totala antalet smittade i landet. Det ger en tydlig bild av turismens inverkan på smittspridningen i landet.

Lemonad är populärt!

Mat levereras hem.

Under karantäntiden får jag inte röra mig utanför hemmet för att handla, och det är besvärligt, med tanke på den bristsituation vi lever i. Men flera grannar har varit snälla och gör nödvändiga inköp och andra saker för oss.

Dessutom finns det ett statligt system med hemkörning till personer, som behöver det (vanligtvis äldre, sköra personer). Men som läget är, med ett så högt antal smittade i Havanna, är denna tjänst också under press.

Det var nog mest jag som fick vänja mig vid att inte kunna gå utanför dörren under veckan, då vi satt i hemkarantän. Flickorna har redan varit tvungna att stanna inomhus en tid, på grund av myndigheternas rekommendationer. Så de har redan utarbetat en viss daglig rutin med läxor, olika kort- och brädspel, dans och – inte minst – användning av mobiltelefon eller surfplatta.

För närvarande produceras det i vårt lilla hem en massa ”likee videor", och båda flickorna springer runt och spelar in konstiga danssteg eller gör videor om det dagliga livet i hemmet. Och det kan vara svårt att få ut dem ur denna värld igen, en kamp som många föräldrar med små barn kan känna igen!!

Den lilla (Linet som är fem år) har också sina dagliga telefonsamtal med förskoleklassvännen Mariana, och dessa samtal kan hålla på mer än en timme, och de hittar på lekar i var sin ände av telefonlinjen: de klär ut sig, ritar, spelar dator, hittar på låtar eller berättelser om superhjältar (inspiration från några japanska tecknade filmer).

De har otroligt mycket fantasi, de två flickorna.
Som nämnts, har olika grannar varit riktigt snälla med att hjälpa till med matinköp under de dagar då vi var i hemkarantän. En dag fick vi till och med en påse med lemonadpulver från en kubansk kvinna som för övrigt har bott i Danmark i många år, men som nu har kommit tillbaka till Kuba igen.

Linn och Linet med lemonadpulver

Det räcker till flera liter lemonad, och det behöver vi verkligen, eftersom vi har sådant underskott på godis. Jag har inte själv kunnat hitta lemonadpulver under de fyra månader som gått sedan jag återvände till Kuba, så det var länge sedan vi drack lemonad i det lilla hemmet!

Tänk att man kan längta så mycket efter en så enkel sak! Den lilla Linet har det jobbigt med det faktum, att den barntandkräm, som vi tog med från Danmark har tagit slut, och eftersom det inte finns någon barntandkräm att köpa på Kuba just nu, måste hon nöja sig med tandkräm för vuxna, så det krävs en viss startsträcka, innan det går att stoppa in tandborsten i munnen och det räknas till tre flera gånger innan dess!

Behandling med Interferon

Under min frus sjukhusvistelse låg hon på en stor sal på ett sjukhus i utkanten av Havanna, och alla coronasmittade behandlades med Interferon, som bromsar utvecklingen av allvarlig sjukdom.

Trots höga coronasjuktal på Kuba i januari och februari ligger det totala antalet coronadödsfall i Kuba på endast 350 personer under hela coronaperioden. Det är en mycket låg dödssiffra (30 per miljon invånare) jämfört med Sverige, som med en nästan lika stor befolkning som Kuba har en dödlighet orsakad av coronaviruset, på 1 300 per miljon invånare.

Februari månad visar ett sorgligt rekord med flest dödsfall under hela coronaperioden (108 döda), men om vi tittar på antalet dödsfall i förhållande till antalet smittade ligger siffran på bara 0,47 procent.

Diagram över antal döda och smittade i Covid-19

Om vi jämför med siffran för april 2020, var samma förhållande 4 procent, så det är tydligt, att behandling med bland annat Interferon och – för de allvarligare fallen – den kubanskt utvecklade medicinen Itolizumab (egentligen utvecklad för psoriasisbehandling) lyckas hålla coronaviruset i schack.

Dilemman för den privata, profitinriktade läkemedelsindustrin

Samtidigt pågår ett hårt arbete med utvecklingen av Kubas egna vacciner. Fem vacciner håller nu på att utvecklas, och så här i mars inleds den tredje testfasen av Soberana 02 respektive Abdala, samtidigt som det pågår industriell produktion av vaccinerna, så att man från och med april/maj är redo för massvaccinering. Namnen på vaccinerna väljs inte slumpmässigt.

"Soberana" (suverän) anspelar på det faktum, att Kuba är det första landet i Latinamerika, som utvecklar ett coronavaccin. Det kommer framförallt att säkerställa Kubas oberoende från jakten på de relativt få utvecklade vaccinerna från västländer, som oetiskt säljer till de högst betalande, vilket skapar en värld uppdelad i ett A- och B-lag, där de som kan betala, snabbt kommer att säkra sig mot pandemin.

Det är en djupt oetisk problematik, vilket Världshälsoorganisationen WHO upprepade gånger har påpekat, då det framkommit att många länder i tredje världen måste stå längst bak i kön, eftersom de rikaste länderna redan har köpt och förbehållit sig rätten till 95 procent av de vaccin som produceras.

WHO:s direktör Ghebreyesus har nyligen föreslagit att de stora läkemedelsföretagen ska ge upp sina patent för att säkerställa att det kan produceras så många vacciner som möjligt för att rädda så många liv som möjligt.

Men så är inte logiken hos de stora privata läkemedelsföretagen, där vinst och konkurrens, för att få så stora marknadsandelar som möjligt, är den avgörande faktorn. Det kommer att vara folken i länder i tredje världen som tas som gisslan i läkemedelsföretagens strävan efter profit.

Vi såg samma sak i början av 2000-talet, då läkemedelsindustrin straffade länder i tredje världen som kopierade läkemedelsindustrins hiv-läkemedel, för att komma undan de oerhört höga medicinpriserna.

Trots ett WTO-avtal, som gjorde det möjligt för länder i tredje världen, att producera billiga kopierade läkemedel och därigenom kringgå läkemedelsindustrins patenterade produkter, för att skydda den nationella folkhälsan, valde vissa läkemedelstillverkare att straffa länder som köpte kopierade produkter.

Den statsägda läkemedelsindustrin på Kuba

Därför är det också intressant, att titta på hur Kuba har lyckats utveckla fem olika vacciner.

Kuba har olika företag inom bioteknik, men i motsats till den västerländska konkurrensfilosofin, ses samarbete här som mycket viktigt. De olika företagen är alla statsägda, därför är konkurrens dem emellan automatiskt uteslutet, vilket ger optimala möjligheter, att utnyttja den vetenskapliga expertis som finns på de olika läkemedelsföretagen.

Det bör väl också vara målet för medicinsk forskning: att rädda så många liv som möjligt.

Många kritiker av det kubanska systemet kommer då att hävda att "fri konkurrens skapar snabbare och bättre utveckling", men i detta sammanhang är det återigen intressant att titta på den kubanska statsägda läkemedelsindustrin.

År 2000 berömde FN:s tidigare generalsekreterare Kofi Annan det kubanska hälso- och sjukvårdssystemet och sade, att Kuba "visar hur mycket nationer kan göra om ländernas resurser prioriteras på rätt sätt - hälsa, utbildning, läs- och skrivkunnighet".

Endast fem år efter att USA grundade världens första bioteknikcenter 1981 startade det första centret i Havanna, där man påbörjade produktion av Interferon,

vilket stärker patienternas immunsystem mot virus, bakterier, cancerceller etc.

Samma år utbröt en epidemi av det dödliga myggburna dengueviruset. Det var första gången som just denna version av denguefeber bröt ut i Latinamerika, och en kubansk-amerikansk CIA-agent, Eduardo Arocena - som 1984 befanns skyldig till mordet på Kubas FN-ambassadör Felix Garcia 1980 - misstänks ha fört in det farliga dengueviruset på Kuba.

Misstankarna förstärks av Arocenas egna uttalanden under rättegången 1984, där han bland annat sade att hans grupp (terrorgruppen Omega 7) "fick i uppdrag att anskaffa och införa patogena bakterier på Kuba". När dengueepidemin var som värst upptäcktes det 11 000 nya smittade personer per dag och innan man med hjälp av interferonbehandlingen lyckades stoppa sjukdomen, hade 180 personer dött av den – varav 101 barn.

Därför får det en ihålig och hycklande klang när Trump-administrationen (som Reagan-administrationen på 1980-talet) placerade Kuba på listan över terroristexporterande länder under de sista veckorna av Trumps regeringstid – ännu ett exempel på den hegemoniska västerländska "vi-dem"-förståelsen för världen, som vi upplever nästan varje dag i media.
År 1986 grundade Kuba Center for Genetic Engineering and Biotechnology (CIGB), 1989 Finlay Institute och 1994 Center for Molecular Immunology (CIM), och då var man först i världen med att utveckla ett vaccin mot hjärnhinneinflammation B.

När länderna i östblocket kollapsade omkring 1990 blev Kuba plötsligt beroende av en kapitalistisk världsmarknad, som inte på något sätt var en liberal världsmarknad, eftersom Förenta staterna inte bara blockerade Kuba från handel på världsmarknaden genom olika lagar, utan också straffade tredjeländer, som ville investera/handla med Kuba.

Samtidigt var drygt en tredjedel av världens läkemedelsproduktion USA-ägd, och blockaden gällde även USA-producerade läkemedel.

Trots Kubas ekonomiska kollaps efter östblockets sammanbrott fortsatte man att investera i bioteknik för att utveckla sina egna läkemedel och började också satsa på naturmedicin som alternativ behandling.

Idag har Kuba en högt utvecklad gen- och bioteknikindustrin som producerar cirka 70 procent av de nödvändigaste läkemedlen för Kubas egen förbrukning. Många produkter exporteras och har blivit en viktig inkomstkälla för landet.

Jag har tidigare beskrivit några av de många läkemedel som Kuba har utvecklat, inklusive deras "vacciner" för olika typer av cancerbehandling, (t.ex. CIMAvax-EGF för behandling av lungcancer. När Obama var president tillät han det amerikanska företaget Roswell Park Comprehensive Cancer Center att samarbeta med det statligt ägda kubanska företaget CIM om detta), Heberprot B (för diabetes 2 patienter, för att undvika amputationer), HIV-läkemedel samt Itolizumab (för psoriasisbehandling - men som nu också används för coronapatienter i intensivvård). [En intressant 12-minuters intervju med chefen på Roswell Park i New York kan ses på https://www.msn.com/en-us/news/us/cubas-quest-for-vaccines/vi-BB1eajrZ eller via Svensk-Kubanskas hemsida under ”Aktuellt”.]

De framtagna medicinerna är billiga för landets medborgare. Och även om vi nu har sett en reform av hela det ekonomiska systemet i landet, vilket har lett till prisökningar på många områden, har det beslutats att patienter med kroniska sjukdomar även i fortsättningen kommer att kunna köpa sina läkemedel till samma priser som före de ekonomiska reformerna i januari i år.

Och även om medicinpriserna har stigit för resten av befolkningen är priserna fortfarande extremt låga, eftersom tanken bakom den statliga medicinproduktionen inte är att generera maximala vinster till nackdel för dem som inte kan betala. På Kuba är grundtanken att skapa lika möjligheter till ett hälsosamt liv för alla. Som chefen för Center for Molecular Immunology, Lage Dávila, uttryckte det till en direktör för ett amerikanskt läkemedelsföretag, som hade sagt, att hans företag hade 300 000 aktieägare: "Våra aktieägare utgörs av 11 miljoner kubaner".

Men vi pratade om Kubas coronavacciner...

Namnet på det andra vaccinet, "Abdala", som nu börjar testfas 3, refererar till Kubas självständighetskämpe från 1800-talet, José Martí, som vid 16 års ålder publicerade berättelsen om "Abdala", som kämpar och dör i kampen för sitt lands självständighet.

Martí själv gick samma öde till mötes 1895 efter att ha startat ett nationellt uppror på Kuba mot den dåvarande kolonialmakten Spanien. Fas 3 av vaccinet Abdala börjar nu med 42 000 frivilliga på östra Kuba (Santiago de Cuba och Guantánamo).

Soberana 02 är det mest lovande vaccinet, och fas 3 har just idag, på internationella kvinnodagen, startats i Havanna. 44 000 frivilliga i åtta kommuner i Havanna ska testa vaccinet.
Samtidigt kommer en studie att påbörjas där upp till en miljon kubaner deltar från Havanna, Cienfuegos och Santiago de Cuba, och detta kommer att fungera som en början på massvaccinering av befolkningen.

Redan nu har massproduktionen av vaccinerna påbörjats med tanke på massvaccineringen, som ska komma igång så snart utvärderingarna och godkännandet av vaccinerna är klara.
För närvarande kan man producera två miljoner doser

per månad, men när ännu en reaktor är klar kan upp till 10 miljoner doser produceras per månad. I slutet av året förväntas man ha vaccinerat hela den kubanska befolkningen och börjat exportera mer av vaccinerna.

Genom att man utvecklar olika vacciner, kommer man att ha effektiva vacciner för olika grupper i samhället, så att det inte finns någon risk för att vissa grupper inte kommer att kunna vaccineras mot coronavirus. Den senaste vaccinkandidaten, Soberana 01a, är till exempel avsedd för patienter som redan har haft corona. Det är en variant av en annan vaccinkandidat, Soberana 01, som också väntas bli klar för industriell produktion inom kort.

Dessutom har kubanska vacciner fördelen att de kan förvaras vid kylskåpstemperatur (2 – 8 °C) och därför inte – som Pfizer-vaccinet – behöver särskild kylutrustning för lagring, vilket kan vara en utmaning för länder i tredje världen.

Sen har vi Biden i Vita Huset

Western Union öppnar åter på Kuba, efter att USA:s president Joe Biden öppnat upp möjligheten till penningleveranser från USA, det som den tidigare presidenten Trump hade förbjudit, i hopp om att strypa den kubanska ekonomin mitt i de negativa ekonomiska effekter som pandemin har haft på de flesta länder i världen.

Men frågan är om Biden kommer att ändra sanktionerna mot Kuba till hur det var före Trump-tiden. Det är fortfarande svårt att säga, men han har meddelat, att han kommer att göra det lättare för nordamerikaner att resa till Kuba.

Trumpadministrationen hann, strax innan skiftbytet i Vita Huset, att sätta upp Kuba på USAs lista över terrorist-exporterande länder, bland annat pga Kubas stöd till Venezuela (som Obama redan under sin ämbetstid hade stämplat som "en mycket allvarlig säkerhetsrisk för USA" – precis som J.F. Kennedy gjorde mot Kuba 1961). Det innebär ytterligare sanktioner från amerikansk sida mot Kuba, och enligt Bidenadministrationen är det inte lika lätt att ändra det beslutet.

Med tanke på Bidens flyganfall mot Syrien måste man samtidigt erkänna att Biden visar att USA "än en gång" vill spela en ledande roll på den internationella arenan – vilket han också sade kort efter presidentvalet! Men även om USA:s senaste attack mot Syrien skulle vara ett svar på påstådda Iranstödda milisattacker mot amerikanska anläggningar i Irak, finns det inga bevis på det (och Iran förnekar att de står bakom attacken). Härmed ser vi än en gång den "amerikanska cowboyen" som bryter mot alla internationella konventioner, skjuter först och frågar (kanske!) efteråt!

Men Europa bifaller attacken, och även om fyra år av Trump har konfronterat Europas värderingar och förtroende för USA, fortsätter Europa att vifta med svansen när USA spelar "vilda västern" i utrikespolitiska sammanhang och bryter mot alla internationella regler.

Detta är inte goda nyheter för världens fattiga länder, och det kan kanske ge en uppfattning om vad vi kan förvänta oss från USA:s sida mot – i detta sammanhang – Kuba under de kommande fyra åren.

RECENSION

Kubas läkare – Ut till världens alla hörn

Författaren: Louise Österlin

Grafisk form, kartor, omslag: Louise Österlin

Utgiven av: Svensk-Kubanska Föreningen

Tryck: Myran Grafiska, Varberg

Sidantal: 246

Pris:120 plus frakt

Beställning: info@svensk-kubanska.se

Louise Österlins nya bok om Kubas internationella läkarbrigader

Recensent: Anders Fraurud

När politiker i Sverige för några decennier sedan började skära ned på välfärden, privatisera och göra vård och skola alltmer ojämlik, så skyllde de ofta detta på statsskulden. "Vi" måste strama åt sa de. Men som det visade sig var det några som inte alls behövde strama åt. Istället omfördelades enorma värden i samhället. Vården och skolan försämrades för de flesta.

Jag tänker på detta när jag läser Louise Österlins bok: Kubas läkare – ut till världens alla hörn. Kuba är ju ett land i den fattiga delen av världen. Sedan 1962 har det lilla Kuba dessutom varit utsatt för en förödande blockad från USA. När Sovjetunionen upplöstes 1991 försvann en stor del av Kubas utrikeshandel. Den s.k. specialperioden med enorma brister på en mängd områden innebar steg tillbaka och tvungna kompromisser med den socialistiska inriktningen. Men – som Österlin berättar i sin bok – till skillnad från Sverige som är ett rikt land så slog Kuba ändå vakt om välfärden, trots de mycket svåra förhållanden som rådde. Det gjordes inga nedskärningar i utbildning och hälsovård.

Jag tänker att detta säger något om både om Sverige och om Kuba.

Ett av många mått på att Kuba trots andra tvungna åtstramningar slog vakt om utbildning och hälsovård var att spädbarnsdödligheten fortsatte att sjunka nedåt. År 2018 var den 4,0 promille, vilket kan jämföras med USA där den var 5,6 promille.

Under 1990-talet startade också en utveckling av bioteknologi. Kubas produktion av vaccin, mediciner och andra farmaceutiska produkter är idag en av de snabbast expanderande i hela världen. För kubanska medborgare innebär det att det finns mediciner som antingen är gratis eller mycket billiga. Och till fattiga länder säljer Kuba i solidarisk anda dessa produkter till mycket låga priser. När det gäller export till rika länder tar Kuba däremot betalt utifrån marknaden och får på detta vis in välbehövliga pengar till statskassan som kan användas inom den egna hälsovården. Efter nickel är exporten av läkemedel den mest inkomstbringande för Kuba, läser jag i boken.

Och trots specialperiodens kris ökade också hela tiden antalet läkare i Kuba även under 1990-talet. År 2019 var antalet läkare i Kuba 97 202. Med detta är Kuba världens mest läkartäta land. Av dessa läkare arbetar 68 473 inom den kubanska hälsovården – något som innebär att det går en läkare på 165 invånare. Det kan jämföras med Sverige där det går en läkare på 251 invånare. Men det kanske mest fantastiska är de 28 729 kubanska läkare som samtidigt befinner sig ute i tjänst i 59 andra länder.

Det är om denna sida av Kubas medicinska internationalism som boken Kubas läkare – ut till världens alla hörn framförallt handlar. Den berättar detaljerat om de 400 000 kubaner som rest ut i världen till 106 länder på medicinska uppdrag fram till maj 2020. Om hur det började, hur det gjordes möjligt och hur det utvecklats under alla dessa år.

Det är en mycket välskriven och väldokumenterad bok, full av såväl konkreta exempel och statistik som berörande berättelser från världens alla hörn. Den berättar på ett övertygande och begripligt sätt sådana saker om Kuba som nästan aldrig kommer fram i svenska medier. En bok som borde vara intressant för alla som bryr sig om internationell solidaritet eller är ärligt intresserade av vad som faktiskt är möjligt att göra i den värld vi lever i.

Utdrag ur kapitel 14 i boken Kubas läkare – Ut till världens alla hörn

”Jag är bara slav under mitt kall”

Är de slavar, de kubanska läkarna? Leonardo Fernández, 68 år, som har arbetat i Nicaragua, Pakistan, Östtimor, Liberia, Moçambique och senast i Italien svarar: ”Hur kan jag vara en slav när jag har fått gratis utbildning av mitt land? Hur kan jag vara en slav när min familj får min fulla lön när jag är utomlands? Hur kan jag vara en slav när jag har alla rättigheter enligt mitt lands grundlag?” Graziliano Díaz, veteran från kampen mot ebola i Sierra Leone svarar: ”Vi gör detta frivilligt. Andra länder får kalla oss slavar, det har ingen betydelse. Vad som betyder något för oss är vad vi bidrar med i världen.”

Marisnely Echemendía Concepción, i Venezuela “att arbeta är en plikt och en glädje”.

Marisnely Echemendía Concepción, kubansk läkare i Venezuela, säger:

> “Jag tror på humanism och internationalism. Detta är det viktigaste i mitt lands läkarutbildning. Att hjälpa någon är både en plikt och en glädje. Mitt enda intresse är att hjälpa dem som vi har hand om. Politisk tillhörighet, ras eller religiös tro har ingen betydelse. Vi kubanska läkare åtar oss ett internationellt engagemang som följer oss vart vi än beger oss. Trots allt är en läkare bara slav under sin egen kallelse som hjälpande medmänniska.”

Manuel Felpeto Fernández arbete i Algeriet formade hans vilja att kämpa mot svåra sjukdomar

Dr Manuel Felpeto Fernández kom till Algeriet 1968 där han fann ett land i stark social förändring efter att ha vunnit sin självständighet från Frankrike.

> ”Smittsamma sjukdomar och ögonsjukdomar ökade. Medicinerna var för dyra för vanligt folk och de sjuka blev snabbt allvarligt sjuka. Vi jobbade hårt med att organisera den offentliga hälsovården och ge bättre sjukvård.”

Arbetet i Algeriet förändrade Manuels liv både på det personliga planet och professionellt. Att bli utvald att delta i ett uppdrag utomlands var på den tiden ett stort privilegium. I Kuba tog han sig an medicinska utmaningar för att eliminera vissa slags sjukdomar. Hans erfarenheter i Algeriet ledde också till att han valde att specialisera sig inom gynekologi och obstetrik.

> ”Jag kunde rädda livet på många kvinnor som fått komplikationer efter förlossningen.”

Juan René Perdono Silveira blev vittne till världens orättvisor när han arbetade i Afrika

Dr Juan René Perdomo Silveira kom till Mali 1966, där han tog upp kampen mot malaria, undernäring, spetälska och tuberkulos.

”När jag genomförde detta uppdrag kunde jag med egna ögon se de stora skillnaderna i världen. Jag arbetade i ett land med stora naturresurser men med en mycket fattig befolkning. Jag såg människor som dog av sjukdomar som kunde ha botats om de haft råd att betala för läkarbesök.”

Eulogio Deschapelles Himely arbetade i Guinea-Bissau som ung läkare

Dr Eulogio Deschapelles Himely arbetade i Guinea-Bissau mellan 1969 och 1971 i områden där krig pågick.

”Vi levde under provisoriska förhållanden i gerillans läger med knappa resurser i två års tid. Vi skötte om dem som sårats i striderna och hjälpte också lokalbefolkningen som efterhand frågade efter våra tjänster mer och mer. De hygieniska förhållandena var förfärliga. Vi arbetade med sjuksköterskor som vi fick ge basutbildning i att ta hand om patienterna.”

Yrma de la Cantera Medina har deltagit i sex olika internationella uppdrag

Ögonläkaren Yrma de la Cantera Medinas första uppdrag var i Algeriet 1982–1984. Hon har också arbetat i Belize 1994 (där hon lärde sig engelska), i Haiti (1998), i Ekvatorialguinea (2000–2002) och i Venezuela. I Venezuela var hon med om att lansera Operation Mirakel och diagnosticera patienter som skulle få ögonoperationer i Kuba. Yrma säger att det är svårt att beskriva den tillfredsställelse hon känner när patienter tackar henne för att ha fått synen åter.

”När jag var barn ville jag bli läkare för att behandla andra barn. Men jag valde inte pediatrik för jag svarade på mitt lands behov av specialister och blev ögonläkare. Men om jag föddes på nytt skulle jag inte tveka att bli ögonläkare igen.”

John Kirk, författare till boken *Hälsovård utan gränser,* professor vid Dalhousie University i Kanada och expert på kubansk medicinsk internationalism, tillbringade 2009 två månader tillsammans med en kubansk Henry Reeve-brigad i El Salvador, som drabbats av orkanen Ida.

Kirk har intervjuat 270 kubanska läkare och sjuksköterskor om deras frivilliga arbete utomlands och drar slutsatsen att det är inte bara idealistiska och humanitära skäl som står bakom valet att åka ut. Det är faktiskt också för att de tjänar bra med pengar, får en massa erfarenheter som de inte kan få i sitt eget land och så är det ju ett äventyr. Att ”alla andra gör det” spelar också in.

CONTAINERKAMPANJEN

Foto: Mats Werning

Foto: P. O. Alfredsson

Foto: P. O. Alfredsson

Foto: P. O. Alfredsson

Foto: P. O. Alfredsson

Foto: P. O. Alfredsson

Foto: P. O. Alfredsson

Foto: Bosse Johansson

Foto: Mats Werning

Foto: P. O. Alfredsson

Foto: P. O. Alfredsson

Foto: P. O. Alfredsson

CONTAINERKAMPANJEN - EN MAKALÖS SUCCÉ!

Text: Lokalredaktionen i Jönköping

Det var svårt att hitta rätt adjektiv till rubriken för den här betraktelsen. Var ”formidabel” rätt? Eller sanslös? Otrolig, osannolik, oväntad, överraskande? Det blev makalös, för det blev verkligen en makalös succé, men flera av de andra orden skulle lika väl kunna använts som beskrivning.

När Svensk-Kubanska Föreningen för ett drygt år sedan samlades till årsmöte i Göteborg, antogs en motion om att genomföra en kampanj där vi skulle försöka fylla en container som skulle skickas till Kuba. Detta som ett led i arbetet med att bryta USA:s kriminella blockad mot landet. Tanken var naturligtvis att kunna skicka förnödenheter till Kuba, men minst lika mycket att kunna hitta en plattform för att diskutera blockaden med folk i vår omgivning.

Ingen i lokalen anade nog att vi ett knappt år senare skulle skicka, inte en, utan **två till brädden fyllda 40 fots containrar till Moa i nordöstra Kuba.** Två containrar fulla med pedagogiskt material till skolor och förskolor, sjukvårdsutrustning till sjukhus och andra vårdinrättningar, cyklar, massvis med verktyg, datorer, skrivare/kopiatorer, husgeråd, bildäck och mycket annat.

Någon kanske undrar hur mycket som ryms i två sådana containrar?
- Ja vi fick in runt **110 kubikmeter** säger **Martin Arovén** och **Mats Werning** när vi kontaktar dem för att fråga hur de, som var väldigt centrala i arbetet, upplevde det hela.

Mats berätta hur du har upplevt det här året!
- Hela idén föddes egentligen ur ett inlägg på sociala medier där föreningens ordförande i en diskussion om att skicka grejer till Kuba slängde ur sig ”Kan ni inte fråga tyskarna om ni kan få plats i deras container?”
- Nu visste jag att tyskarna inte ville släppa till något utrymme utan fyller upp det själva. Samtidigt tyckte jag att det vore kul att prova våra egna vingar. Idén om en egen container från Sverige hade länge legat och grott i Jönköpingsavdelningen och till slut resulterade det i att vi skrev ihop en motion till årsmötet.
- På årsmötet utsågs en liten arbetsgrupp som skulle jobba med det här. Före sommaren 2020 hände inte så mycket. Det mest konkreta var att Louise Österlin arbetade fram en logga som vi skulle ha i kampanjen. Det var lite folk som ringde och ville lämna några grejer. T.ex. åkte jag ut till biblioteket i Bankeryd och träffade ett par medlemmar som ville skänka en dator och lite andra saker. Men det fyller ju ingen container.

Martin fyller i:
- Vi siktade i början in oss på att fylla en 20 fots containers men var inte ens säkra på att få ihop till det.
- Sen finns det alltid en viss tröghet. Det plockade på så sakteliga, men vi hade inte heller grepp om hur det gick runt ute i landet. Men sen så sakteliga började det hända grejer.

Mats igen:
- En del kom i gång under början av hösten, medan andra väldigt sent. Sen är det också så att sätter man en deadline så håller man den. Alltså, man är inte ute i god tid om man säger så. Tvärtom! Sätter man en deadline så är det den man siktar in sig på. Så många var ute i sista minuten. ”Det var den 15 februari ni sa va?” var en väldigt vanlig fråga vi fick. Det är ju inte så konstigt heller för man ser ju inte helheten utan bara det man själv är i färd med.

Martin:
- Efter en stapplande start tog dock insamlingen fart, för att mot slutet rusa i väg. Det rullade in donationer från **Uppsala, Örsundsbro, Stockholm med omnejd, Västerås, Eskilstuna, Borlänge, Norrköping, Mjölby, Motala, Jönköping, Växjö, Borås, Lysekil, Uddevalla, Ulricehamn, Göteborg, Halmstad, Malmö, Lund och Köpenhamn.** Vid det laget hade vi insett att 20 fot inte skulle räcka. Vi måste satsa på en 40 fots container.
- Från övriga landet och från vår norska systerorganisation mottog vi också stora och små penningbidrag för att finansiera det hela, samtliga lika välkomna. Det är nämligen inte gratis att genomföra en så här omfattande kampanj.

Mats igen:
- **Vår norska systerorganisation donerade 100 000 NKR.** En fantastisk gåva naturligtvis. I stort sett hela den summan använde vi för inköp av medicinsk utrustning. Vi fick också värdefulla gåvor från våra danska kamrater. Man kan med fog säga att i och med kampanjen, tog också det nordiska samarbetet mot blockaden ett stort steg framåt.
- Som sagt kom det in en massa saker från runt om i landet - i Stockholm, Mälardalen, Göteborg, Malmö, osv. **Bara i Jönköping fick vi ihop 30 kubrikmeter. Stockholm och Mälardalen minst lika mycket. Göteborg hade massor av gods.**
- Vi var inte beredda på den här anstormningen, men

så sakteliga började vi inse att det inte skulle räcka med en container, vi måste ha en till. Först pratade vi om 20 fot ytterligare, men insåg snart att det inte heller skulle vara nog.
- Då fick vi beskedet att det inte fanns några 40 fots containrar att få tag i. Möjligen en 20 fots. P.g.a. pandemin, så hade hela containervärlden ballat ur och containrarna i världen fanns på fel ställen. Vi började att misströsta och fundera på vad vi skulle tvingas sortera bort. Det var riktig kris ett tag.

Martin:
Men så kom beskedet att de hade fått fram **ytterligare en 40 fots** till oss. Stor glädje naturligtvis!
- Det har vi ju inte pengar till insåg vi då, men vi måste ju bara köra på. Vi kan inte lämna kvar en massa saker som folk har slitit med att samla ihop nu när vi har plats. Det får bära eller brista.
- Vi går ut med en insamlingskampanj, sa vi. Vi säger som det är, att vi inte har de pengarna men vi måste göra så här för att få med allt.
- Det tog **en (1) dag att få in de 30 000 kr** som vi behövde! Ett makalöst gensvar och åter igen ett bevis på att solidariteten lever!

Mats:
- Informationen under kampanjen till alla involverade brast stundtals ordentligt. Det var mycket besked och motbesked om transporter och inte transporter och en massa annat.

Martin:
- Vi funderade fram och tillbaka i frågan om var vi skulle ställa upp containern. Länge var det Närke. Sedan någonstans i Göteborg och slutligen i Göteborgs hamn. Och det var ju en jäkla tur att vi fastnade för just den platsen. Det underlättade otroligt mycket vid lastningen, att vi hade tillgång till truck och personal som var proffs på att lasta. Vi hade inte löst det utan den insatsen. Åtminstone inte så snabbt och säkert.
- Vi som försökte hålla ihop den här kampanjen, har lärt oss väldigt mycket som har betydelse för en eventuell andra omgång. Vi hade behövt checklistor, informationsblad och tydliga instruktioner till aktivisterna. Betydelsen av dessa brister växte i samma takt som det insamlade materialet växte. Vi skrev instruktioner till grupperna, men sen växte insikten om att det gäller att vara övertydlig om hur saker och ting skall arrangeras. Men då var det så dags!
- Vi hade hoppats på samarbete med organisationer runt omkring oss, men hade inte helt klart för oss allt som skulle göras eller vad vi egentligen behövde hjälp med. Därför brast det i att ge raka besked. Det blev rätt mycket Ad Hoc - improviserade lösningar allt eftersom. Det blev en hel del långa samtal, många mail fram och tillbaka för att bringa ordning i saker och ting. Mycket hade kunnat göras bättre, men om man tänker på förutsättningarna, så vi fick ändå ihop det väldigt bra till slut. Sen får vi ju summera och utvärdera.

Mats:
- Framför allt var det här väldigt roligt. Jag tror att många upplever ett överflöd av information men alldeles för lite hands on. Här gavs en möjlighet till det konkreta solidaritetsarbete som många saknat.

Båda i kör:
- Vi vill rikta ett särskilt stort tack till alla dem som lokalt stod för insamling, sortering och packning. En fantastisk insats. Detta gäller även de som deltog i terminalarbetet i Göteborgs hamn. Arbetet skedde med stor entusiasm och beredvillighet, även från terminalarbetarna Tommy och Hasse samt ledningen. Ett hjärtligt tack! Solidariteten med Kuba saknar gränser.
- Mycket kan berättas och än mer kommer att sägas om detta som i dagsläget bäst kan beskrivas som en succé. Somliga känner redan mersmak. **En 20 fots container blev slutligen två 40 fots containers. Vi fyllde dessa med cirka 110 kubikmeter gods, runt 19 ton till ett uppskattat värde av 100 000 euros.**

Martin:
- Containerprojektet, en del av kampanjen ”Unblock Cuba”, har avslutats för denna gång. Emellertid krävde situationen i världen konkret handling för att markera inte bara i ord utan också i handling vårt stöd för Kubas folk, den socialistiska revolutionen i Kuba och vårt fördömande och avståndstagande mot imperialismens härjningar i länder som väljer sin egen väg mot ett bättre samhälle och en rättvisare fördelning av jordens resurser.
- Vårt containerprojekt var och är en solidarisk handling till stöd för ett land som trots egna begränsade resurser inte för ett ögonblick tvekar att solidariskt stödja länder med hälsovård och utbildning, två områden där Kuba haft betydande framgångar.

Länge leve den socialistiska revolutionen i Kuba!
Bryt blockaden mot Kuba!

I arbetsgruppen för containerprojektet ingick:
Martin Arovén
Birgitta Norlin Nyrén
Henning Süssner Rubin
Gabor Tiroler
Mats Werning

RÖSTER OM CONTAINERKAMPANJEN

Bosse Johansson, Göteborg

Bosse har en lång erfarenhet som hamnarbetare och är en välkänd profil i hamnarbetarkretsar.
- Jag var inte indragen i insamlandet av allt gods i Göteborg utan bara i mottagningen, pallningen och lastningen på terminalen.

Det som jag tycker var bra med kampanjen var att vi fick igång aktiviteten med många inblandade trots ett år med begränsad verksamhet p.g.a. pandemin.

Arbetet på terminalen blev ju mer omfattande än vad vi hade planerat och trott. Men det var roligt och det tvingade oss att kontakta flera för att få ihop folk när de första var slutkörda (eller inte hade möjlighet att komma fler dagar). Jag kontaktade också f.d. arbetskamrater i hamnen och berättade om kampanjen och om läget på Kuba. Det var visserligen bara två av dem som kom till Nordtrafik men flera var beredda att komma dit när de hade möjlighet i sina arbetsscheman. Så det blev mycket snack om Kuba och framtida möjlighet att locka dem till Svensk-Kubanska aktiviteter när pandemin är över.

Jag är också väldigt imponerad av den stora aktivitet föreningen lyckades mobilisera runt om i Sverige.

Henning Süssner Rubin, Malmö

Kampanjen var mobiliserande, och det är väldigt roligt att se hur pass många som har bidragit till insamlingen. Både sympatisörer och medlemmar i föreningen, men också en del personer som tidigare inte fanns i Kuba-Solidaritetsnätverket. Ett exempel är Kvarnby folkhögskolas vaktmästare. Båda två blev personligen engagerade i kampanjen och lade en del fritid på den. Båda bidrog också med gåvor och gjorde reklam för kampanjen i sina privata nätverk.

Ett annat exempel är att vi tack vare kampanjen fick många lundabor att engagera sig (igen) i Kubasolidariteten. Och detta engagemang har vi följt upp och vi har fått i gång lokal verksamhet i Lund igen tack vare kampanjen vilket är väldigt roligt.

Intresset för att fortsätta med den här sortens konkret och praktiskt solidaritetsarbete är stort. Och jag är övertygad om att vi skulle kunna planera för ett slags permanent containerarbete i samarbete med andra.

Folk är verkligen intresserade och kampanjen är också pedagogisk i den bemärkelsen att den hjälper till att sprida information om USA-blockaden. Nu skall det bli intressant att se hur de varor som vi har skickat kommer till användning. Jag tycker att kampanjen har varit en stor succé. Det måste vi helt enkelt göra om. Och nästa gång slipper vi säkert alla dessa mindre och större samordningsproblem som ändå uppstod under resans gång.

Sara Jonsson, Motala

För oss i Östergötland (Norrköping, Motala och Mjölby) var detta ett hjärteprojekt, eftersom det var så tydligt med praktisk solidaritet som mål. Det blev en bra uppslutning och att det tände en gnista hos vissa som annars inte aktivt deltar i aktiviteter för att de tycker att det känns för abstrakt eller långsiktigt. Exempelvis så fick vi kontakt med läsare av Proletären som inte tidigare tagit aktiv kontakt med oss men som nu ville hjälpa till.

Jag tror att det är viktigt att återkoppla resultatet till alla dem som deltagit för att de, och andra runt dem, ska inspireras att fortsätta samt känna att de kan göra skillnad och att deras insats är viktig. Flera av våra givare har frågat hur distributionen går till, vilka som kommer vara slutmottagare etcetera, därför hoppas jag att återkoppling i bilder och att kortare textrapportering även kan publiceras i våra kanaler.

#WalkingforCuba mot blockaden!

Som droppen ska vi urholka stenen!

Text: Bertil, Christine, Lena, Oscar, Roger m.fl. i Sundsvall

Vad är #WalkingforCuba?

Vi har ju i alla år krävt ett slut på USAs blockad, och genomfört kampanjer för att stödja Kuba via t.ex. mediCuba och nu senast med den väldigt lyckade En container till Kuba - som ju blev två! På Irland har Cuba Support Group Ireland en kampanj de kallar #WalkingforCuba (Vi vandrar för Kuba). De tänkte gå lika många kilometer som Revolutionens årsdagar, längs den s.k. Hungerleden fram till parlamentet och där överlämna krav till regeringen om åtgärder för att få ett slut på blockaden. Då pandemin satte stopp för detta, utmanade i stället lokalavdelningarna varandra med utflykter till ganska spektakulära platser och dokumenterade dessa, med den kubanska flaggan som blickfång.

Vi i Sundsvall tyckte detta var så inspirerande och ”coronasäkert” men kunde inte få till någon vandring just då, bara en liten manifestation den 1 januari. Den fotades och lades upp på Facebook, med uppmaningen att på alla upptänkliga sätt genomföra liknande aktioner runtom i landet. Framöver ska vi nog få till vandringar även här. Bilden hamnade ju även på omslaget till förra numret av Kuba.

Hur gör man för att delta i kampanjen?

Det är väldigt enkelt, även en liten grupp kan åstadkomma något. Helst av allt ska man förstås ha med en Kuba-flagga! Och har man flygblad om blockaden med sig så kan man under vandringen sprida information. Man kan gå, cykla, rida, åka spark eller vad som helst! Man kan på en reflexväst föra över kampanjens logga, och kanske någon rad på svenska, för att visa att detta är en del av en större kampanj.

Som mål kan man ha något betecknande för sin ort och fotografera sig där. Rapportera till Svensk-Kubanskas kansli (info@svensk-kubanska.se) hur många kilometer ni avverkat, så läggs det ihop i en internationell sammanräkning som irländarna håller i. Det behöver absolut inte vara några marathon, utan hellre flera vandringar på samma ort! Har man ingen att gå med så kan man göra en egen vandring försedd med något från Kuba – en flagga, ett plakat, en reflexväst...

Sundsvall

Möjligheterna är oändliga – och även behövliga för vår egen hälsa i dessa stillasittande tider! Ta med vänner och grannar och prata med dem om blockaden! Det viktiga är att sprida information och skapa opinion. **Som droppen ska vi urholka stenen!**

Slutligen, och kanske viktigast: skriv insändare i lokalpressen, och till riksdagsmän och andra politiker i er valkrets! Säg att Sverige måste gå från ord till handling! Det räcker inte att vi i 25 års tid i FNs generalförsamling röstat med Kuba för att USA ska häva blockaden. (Nästa omröstning blir förmodligen i maj, då den i oktober sköts upp pga pandemin.)

Alltså: **”mindre snack och mer verkstad”.** Sverige stiftar sina egna lagar, och vi måste kräva konkreta motåtgärder mot USAs extraterritoriella sanktioner!

Vi måste också visa USAs nye president att kravet på att blockaden ska hävas är starkt och kommer från väldigt många håll, från alla kontinenter!

Den bolivianska överklassens kupp-president i förvar

Bearbetning och översättning: Zoltan Tiroler

Såväl kuppresidenten **Jeanine Áñez** som två tidigare ministrar i hennes kabinett har gripits anklagade för statskupp.

Áñez under kuppdagarna

Jeanine Añez, senatorn som tog makten efter kuppen mot Evo Morales i Bolivia 2019, greps i sitt hem. Polisen fann henne i en låda i hennes bostad där hon gömde sig i väntan på försök att lämna landet. Hon flyttades i måndags till kvinnofängelset Centro de Orientación Femenina de Obrajes där hon hålls i förvar medan målet mot henne för att ha tagit makten i en statskupp förbereds. Añez anklagas för uppvigling, terrorism och konspiration. Åklagaren yrkar på 30 års fängelse för massakrerna.

Två ministrar från kuppregeringen, justitieministern Alvaro Coimbra och energiministern Rodrigo Guzman, har förts till San Pedro i La Paz. Också en högt uppsatt militär är häktad för inblandning i statskuppen. Det finns arresteringsorder på före detta överbefälhavaren Williams Kaliman och på den före detta polischefen. Kaliman lämnade Bolivia för USA efter kuppen och sägs ha fått en miljon dollar för besväret. Före detta ministrarna Arturo Murillo och Fernando Lopez, bägge två drivande bakom det brutala förtrycket under kuppregimen, är efterlysta. Också de lämnade landet i höstas när det stod klart att socialistiska Mas (Movimiento al Socialismo) vunnit valet och befinner sig, föga förvånande, nu i USA.

De gripna tillhör Añez falang, för tillfället den svagaste delen av oppositionen. För några veckor sedan vann den högerextrema ledaren **Fernando "El Macho" Camacho** guvernörsposten i Bolivias folkrikaste departement Santa Cruz. Frågan är om regeringen har styrka nog att också häkta Camacho, som med sina paramilitära organisationer var drivande i kuppen.

Camacho - organisatören av högerns terror

Läget är spänt. Högern rasar mot gripandena, medan ursprungsbefolkningen kräver rättvisa efter dödandet av demonstranter som följde på kuppen. USA, OAS och EU kritiserar Bolivias regering för gripandena av kuppmakarna. USA, som anser sig vara världens herrar, kräver att de ska friges. Medan Västvärlden inte med ett ord protesterade mot vare sig kuppen eller massmorden för drygt ett år sedan. Tvärtom var USA/OAS drivande i kuppen. Nu ömmar de för sina klassbröder/systrar.

Under kuppregimen mördades 36 personer, över 800 skadades och tusentals oppositionella drevs i landsflykt eller fängslades.

Källor: Telesur 210315 (nedkortad), Proletären 210316 (nedkortad), m. fl.

El Salvador – nystart för vänstern krävs

Översättning och bearbetning: Zoltan Tiroler

I de nyligen hållna valen i El Salvador sopade president Bukele, höger och populist, banan med övriga partier. Gerillafronten FMLN, som efter 1992 ombildades till politiskt parti, gick mycket kraftigt bakåt.

Framgångarna för (höger)presidenten Bukele och hans parti NI (Nuevas Ideas) var möjliga av två orsaker: ett odiskutabelt folkligt stöd och en djup misstro mot de partier som kom fram efter fredsavtalet 1992.

Resultaten av valen till nationalförsamling och kommuner den 28 februari var ett dråpslag mot den nuvarande politiken och mot (höger)partiet ARENA och (vänsterfronten) FMLN. Bägge utgjorde skepp som slogs i spillror av vreden i en folklig orkan av avståndstagande.

Sammanfattningsvis är huvudmotsättningen mellan en framväxande borgerlighet representerad av Bukele och hans parti NI mot en oligarki som led nederlag, men som inte är besegrad, representerad av ARENA. Det partiet kommer att leda oppositionen mot den auktoritära och populistiska Bukele.

På det ideologiska planet fanns ingen klar väg utstakad. FMLN har anslutit sig till högerpartiet ARENA:s tes om försvar av denna liberala demokrati. Men för folk är denna liberala och kapitalistiska demokrati irrelevant, den löser inte deras problem.

Det folk vill ha är hopp om ett anständigt arbete för att kunna försörja sin familj. Om FMLN bara för debatter utan folklig kamp slutar det med att det blir

isolerat, liksom om det bara för en politik begränsad till dagsfrågor, och utan ett systemöverskridande mål, slutar det med att det blir ett "reformparti" inom systemets ram.

På det etiska planet har ledarskapet anpassat sig till det rådande systemet och har inte kämpat för de utlovade förändringarna. Detta gjorde att FMLN förlorade folkets förtroende och det är något som är svårt att återvinna.

Efter detta val i februari 2021 har den salvadoranska vänstern beträtt farlig och okänd terräng. Den enda kompassen som kan leda det till att återgruppera sina styrkor och återvinna det förlorade förtroendet är åtagandet – ett verkligt sådant och inte en läpparnas bekännelse – att organisera den folkliga kampen.

För det behöver FMLN återvinna andan av självkritik. Om man inte gör det, utan fortsätter med samma konfrontationslinje, är en ökad politisk isolering förutsedd, det som hänt sedan 2018.

Det gäller att noggrant granska vad folket vill, deras djupaste strävanden. För ögonblicket handlar det inte om konfrontation med regeringen, utan sökandet efter lösningar på folkets problem.

Och veta att (den populistiske högerpresidenten) Bukele försöker fortsätta att isolera vänstern och den folkliga kampen. Han kan uppnå det i samma utsträckning som valen fortsätter att vara i fokus för FMLN:s agerande.

Det har gått tre år sedan 2018 och det verkar vara budskapet från folket att en nyordning är nödvändig: av personer, av program, av politiken i praktiken. Men under dessa tre år har FMLN inte lyssnat. Risken är att det förvandlas till en sekt, politiskt irrelevant. Utmaningen är att börja på ny kula, växa och gå framåt.

Källor: Resumen Latinoamericano 210304 (redigerat och kraftigt nedkortat)

Nyliberalismens kapitalistiska Chile: "Den perfekta diktaturen"

Sedan den 18 oktober 2019 och början av den sociala revolten har det chilenska folket gått ut på gatorna för att demonstrera mot sociala orättvisor, vare sig det gäller pensionssystemet, privatiseringen av vattnet eller det ojämlika utbildningssystemet. Är det för mycket begärt att kräva att utbildning, pensioner, vattnet ska vara en rättighet och inte en kommersiell konsumtionsvara?

Människorna har efterlyst förändringar och utövat sin rätt att fredligt demonstrera för förändring. Staten har inte lyssnat och istället har demonstranterna bemötts med brutalt våld från de statliga säkerhetsstyrkorna. De allvarliga och omfattande brotten mot mänskligheten som begåtts av säkerhetsstyrkorna, under ledningen av presidenten Sebastian Piñera är inte isolerade. De utgör snarare en generaliserad attack mot civilbefolkningen.

Dessa brott har genomförts på ett systematiskt sätt i avsikt att skada, bestraffa, skrämma demonstranterna och bryta ner de sociala proteströrelserna. I fredags belägrades plaza Baquedano, (eller plaza Dignidad/ Värdighet döpt av folket) med 1 000 kravallpoliser för att hindra folk från att kunna demonstrera. Den polisstyrkan kommer att stå där i full krigsmundering varje fredag under en oviss framtid.

Svensk-Chilenska vänskapsföreningen – Chile desperto Suecia skriver i ett uttalande 14 mars:

Den chilenska regimen, under presidenten Piñeras sista mandatår, håller på att militarisera hela samhället. Polisen angriper de sociala rörelserna och människorättsorganisationerna och fängslar och terroriserar aktivister och ledare.

Igår lördagen 13 mars genomförde polisen räder och arresteringar på många förorter i Chiles huvudstad Santiago och i andra regioner som Antofagasta. Polisen angrep lokaler för soppkök och kulturföreningar. Det finns också rapporter om olagliga fängslanden av människor, bland dem många minderåriga. Det har också rapporterats om misshandel och trakasserier av den oberoende pressen och människorättsobservatörer. Media i Sverige förblir tysta och rapporterar inte vad som pågår. Enligt utrikesministern Ann Linde är Chile 'en demokrati och en viktig handelspartner' för Sverige. Enligt det chilenska folket befinner sig Chile redan nu i en diktatur.

Grisbukten 1961 – 60 år sedan
det kubanska folket slog tillbaka USA:s invasion

När den USA-stödda diktaturen under Fulgencio Batista störtades i januari 1959 inleddes ett samhällsbygge i Kuba som saknade historisk motsvarighet på det västra halvklotet. Den kubanska Revolutionen utmanade det bestående och skrämde de härskande klasserna i både Syd- och Nordamerika.

Den kubanska Revolutionen var radikal, och den omsatte sina radikala programförklaringar i radikal praktisk handling:

- Den gamla militära vålds- och förtryckarapparaten revs ner. De skyldiga till den gamla regimens greps och ställdes till svars. Många tog sin tillflykt till Miami.
- USA:s militära "rådgivare" kastades ut. Liksom den i Havanna före 1959 mäktiga US-amerikanska maffian.
- En radikal jordreform som gav jord åt småbrukare och jordlösa genomfördes.
- De utländska och inhemska storbolagens inom jordbruk, industri, handel och bankväsende nationaliserades.
- De US-amerikanska bolagsmonopolen inom infrastrukturen, som el och telefoni, nationaliserades.
- En satsning på utbildning och kultur för alla innebar att skolor i stort antal uppfördes och en landsomfattande alfabetiseringskampanj drogs igång.
- Folkets breda lager beväpnades inom ramen för en landsomfattande folkmilis.
- Kommittéer för Revolutionens försvar (CDR) bildades på kvartersnivå.
- En landsomfattande revolutionär kvinnoorganisation (FMC) grundades.
- Alla former av rasdiskriminering förbjöds.

Detta, och mycket mer än detta, genomfördes redan under Revolutionens två första år. Den kubanska borgarklassen reagerade i stor utsträckning genom att, i likhet med Batista-diktaturens torterare och mördare, flytta sina bopålar till andra sidan Florida-sundet.

Men den kubanska borgarklassen såg inte sin emigration som definitiv. I Miami och på andra håll organiserade den sig med siktet inställt på att kunna återvända efter det att Revolutionen, inom en tänkt snar framtid, krossats. De kontrarevolutionära exilkubanerna krävde av USA:s regering militärt bistånd till sina terroristiska projekt och även ett direkt militärt ingripande från USA:s sida.

USA:s regering var inte nödbedd. Den kubanska Revolutionen hade ju udden direkt riktad också mot de US-amerikanska storbolagens makt och profiter. Dessutom, och det var av än större vikt, utgjorde Revolutionen ett exempel för folken i de av nykolonialismen undertryckta länderna runt om i världen. Inte minst såg Vita Huset, CIA och de stora USA-bolagen det som en akut risk för att den kubanska Revolutionens idéer och program snabbt skulle slå rot bland massorna i övriga Latinamerika – en världsdel som politikens och ekonomins makthavare i USA betraktade som sin "bakgård". Följden blev att redan under åren 1959-1961 lades grunden för den konsekvent fientliga politik som USA nu under sex årtionden bedrivit gentemot Kuba. En politik som inneburit terror, sabotage och ekonomisk blockad.

1 maj i Havanna, 1959

Men trots alla påfrestningar har kubanerna inte låtit sig kuvas. Trots den 60 år långa ekonomiska blockaden, som idag slår hårdare än någonsin. Trots alla åren av terroristiska attacker. Trots USA:s kampanj för diplomatisk isolering av Kuba, och den malande fientliga propagandan som vidarebefordrats av västvärldens dominerande medier.

Donald Trump lät strax före sin avgång officiellt stämpla Kuba som en "terroriststat". Biden-regeringen har när detta skrivs inte upphävt terroriststämplingen. I Vita Huset smids som tidigare planer på ett kubanskt "regimskifte". Försöket till ett socialistiskt samhällsbygge

ska krossas och begravas. Detta har varit USA-administrationernas mål under mer än ett halvt sekel. Och målet är orubbat.

Men den kubanska Revolutionen lever. Kuba utmanar fortfarande genom sitt exempel imperialismen och det världsomspännande kapitalistiska profitmaskineriet.

Ett militärt överfall på Kuba kan inte heller nu, 60 år efter invasionen i Grisbukten, uteslutas. Den världsomspännande solidaritetsrörelsen med Kubas revolution, och med de latinamerikanska folkens kamp för frigörelse och social rättvisa, måste genom upplysningsarbete och mobiliseringar bidra till att förhindra militära överfall och kontrarevolutionära ingripanden från USA:s sida.

Nedan följer en komprimerad kronologi över revolutionens två första år och USA:s eskalerande aggression. En milstolpe blev invasionen i Grisbukten, men aggressionshandlingarna upphörde inte efter Imperiets nesliga nederlag i april 1961.

Det kommande året 1962 initierades operation Mongoose (med massivt stöd till kontrarevolutionära terroristgrupper baserade i Miami), den totala ekonomiska blockaden inleddes och terroraktionerna mot Kuba trappades upp. Planer drogs upp för en ny invasion i stor skala, med deltagande av US-amerikanska stridskrafter. Oktober 1962 angavs som möjlig tidpunkt för invasionen. Missilkrisen kom emellan.
Till detta ska vi återkomma i kommande nummer av Tidskriften Kuba.

KOMPRIMERAD KRONOLOGI

Upptrappningen av CIA:s, USA-regeringens och de kontrarevolutionära högergruppernas aggression inför invasionen i april 1961

1959

FEBRUARI

Kontrarevolutionärer sätter eld på sockerrörsfält i San Carlos och Jovellanos; fem veckor efter det att den USA-stödde diktatorn Fulgencio Batista tvingats bort från makten.

USA-medborgaren Allen Meyer grips efter att ha flugit ett plan till Kuba. Hans uppdrag var att mörda Fidel Castro.

New York Times rapporterar (11 februari) att Kubas utrikesdepartement uppmanat de på Kuba stationerade ”rådgivarna” från USA:s armé, flotta och flygvapen att lämna landet. Dessa missioner har tidigare tränat den kubanska militären och varit den störtade diktatorn Batistas behjälpliga.

Fidel Castro blir premiärminister (13 februari). Den avgående premiärministern José Miró Cardona lämnar Kuba fyra månader senare, och kommer så småningom att dyka upp som kontrarevolutionärernas “premiärminister” i samband med grisbuktsinvasionen.

MARS OCH APRIL

I Jagüey Grande orsakar en kontrarevolutionär sabotageaktion att 375 ton sockerrör brinner upp. Sockerrör bränns på nytt i Jovellanos.

Telefonbolaget ITT:s filial på Kuba nationaliseras (3 mars). Vid ett möte med tele-arbetarna fördömer Fidel Castro (7 mars) de exilkubaner som nu i USA bildar beväpnade grupper av konspirerande kontrarevolutionärer.

Två kubanska passagerarplan kapas och tvingas flyga till Miami.

Telefonavgifter, priser på mediciner och bostadshyror sänks.

Kubanska polisen avslöjar (26 mars) en plan som går ut på att Fidel Castro ska mördas. En av huvudkonspiratörerna bakom planen är Ernesto de la Fe. Denne var knuten till Batistas diktatur, och flydde från Kuba 31 december 1958.

I samband med stängningen av spelhålor och bordeller fängslas den US-amerikanske maffia-bossen Santo Traficante Jr. Han deporteras några månader senare till USA.

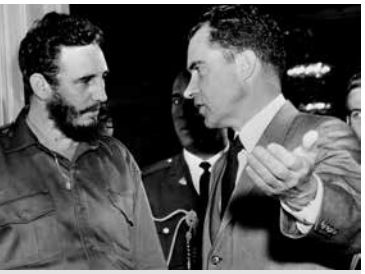

Fidel Castro och Richard Nixon

Fidel reser till USA (15-26 april), på inbjudan av *Association of Newspaper Editors*. Han besöker även Senatens utrikeskommitté och flera universitet. På dagen två år före grisbukts-invasionens kollaps (19 april) träffar Castro USA:s vice-president Richard Nixon, i den senares rum i kongressbyggnaden på Capitol Hill.
Efteråt skickar Nixon ett fyrsidigt memorandum till presidenten Dwight Eisenhower, utrikesministern Christian Herter och CIA-chefen Allen Dulles. Nixons budskap är att Fidel Castro ”antingen är otroligt naiv i fråga om kommunismen, eller också är han en disciplinerad kommunist”. Det framgår tydligt av hans memo att han inte anser att Castro är naiv.

Tidigare privata badstränder omvandlas till allmänningar (21 april).

MAJ

Beslut om jordreform fattas. 75 procent av Kubas odlingsbara jord har legat i händerna på utländska bolag. Fem USA-bolag inom sockerbranschen har kontrollerat mer än 800 000 hektar (8000 kvadratkilometer). Reformen innebär att maxarealen sätts till 400 hektar. För boskapsuppfödning och ris- och sockerrörsodling sätts gränsen till 1333 hektar. Kompensationen för beslagtagen jord baseras på taxeringsvärden som de tidigare ägarna uppgivit.

All exproprierad jord, liksom tidigare av staten ägd jord förs över till kooperativ eller enskilda jordbrukare. Alla jordbrukare under minimum-gränsen (26 hektar ej konstbevattnad jord för en familj på fem personer) har rätt att få en tilldelning så att innehavet når upp till 26 hektar. Cirka 110 000 arrendatorer och jordlösa landsbygdsfamiljer berörs av reformen.
En skola i provinsen Matanzas bränns ner. I staden Tinguaro, i samma provins, attackeras en sockerfabrik.

JUNI

Kubas ambassad i Dominikanska Republiken angrips. Ett dominikanskt barn dödas och två kubanska diplomater skadas.

Jordreformen träder i kraft (3 juni)

Senatorn George Smathers (Demokratiska Partiet) från Florida föreslår (5 juni) en reduktion av Kubas sockerkvot. Kubas möjlighet att sälja råsocker till USA-marknadens skall alltså skäras ner, enligt senator Smathers.

USA:s regering protesterar mot Kubas jordreform (11 juni). Under de följande åren når Kuba överenskommelser, vad gäller kompensation, med Storbritannien, Kanada, Frankrike, Italien, Mexiko, Spanien och Sverige. Men USA:s regering förblir oresonabel.

Manuel Urrutia

Fidel och Osvaldo Dorticós

Kubas president Manuel Urrutia hamnar på kollisionskurs med revolutionens radikalisering. Han avgår (17 juli), och ny president blir Osvaldo Dorticós. Urrutia väljer att gå i exil.

JULI

I Miami misshandlar Batista-anhängare Kubas konsul Alonso Hidalgo, som tvingas till sjukhusvård.

En kubansk DC-3:a kapas och tvingas till Miami.

Ett Cessna-plan skjuts ner utanför Havanna. Flygplanet kom från USA, och besättningen skulle plocka upp några för allvarliga brott efterlysta män, som ingått i diktatorn Batistas förtryckarapparat.

AUGUSTI

En DC-3a med beväpnade kontrarevolutionärer landar på flygplatsen i Trinidad (13 augusti). Planet kommer från Dominikanska Republiken och organisatören är det landets diktator, Rafael Trujillo. Kontrarevolutionärerna tillhör Karibiska Anti-kommunistiska Legionen. Flera av dem är kubaner som verkat som officerare i Batistas våldsapparat. Två av kontrarevolutionärerna dödas och nio tas tillfånga. Piloten är densamme som föregående nyårsafton tog med sig en stor summa ur Kubas statskassa åt den flyende diktatorn Batista till Dominikanska Republiken. I eldstriden med kontrarevolutionärerna dödas också två kubanska försvarare, och nio såras.

Med 30 procent skär den kubanska regeringen ner elavgifterna till företaget Cuban Electric Power, filial i Kuba till det US-amerikanska elbolaget American Foreign Power.

SEPTEMBER

En kubansk regeringssoldat dödas i samband med gripandet i Pinar del Río av en beväpnad kontrarevolutionär grupp. Den kontrarevolutionära gruppen leds av två US-amerikanska medborgare, Austin Young och Peter John Lambton. Gruppens vapen och övriga utrustning beslagtags.

OKTOBER

Flygplan från USA bombar upprepade gånger två sockerfabriker i Camagüey. Också i Pinar del Río bombas en sockerfabrik, och även i detta fall kommer planet från USA. Det samma gäller ett plan som skjuts ner när det attackerar staden Sagua la Grande.

Två kubanska flygplan och en båt kapas, och tvingas till Miami.

USA:s regering meddelar regeringen i Storbritannien att den motsätter sig Storbritanniens planerade försäljning av jetstridsplan till Kuba. Storbritannien river upp försäljningsplanen, och säger att detta inte har något att göra med påtryckningar från USA.

USA:s president Dwight D. Eisenhower godkänner ett "program" som CIA och utrikesdepartementet lägger fram. Programmet går ut på att organisera de i USA boende exilkubanska högerkrafterna. Som ett led i programmet igångsätter exilkubanska kontrarevolutionärer attacker med snabba båtar mot Kubas kuster.

Ett B-25-bombplan kulsprutebeskjuter ett område i Havanna. Två kubaner dödas och 45 såras. Planet kom från flygplatsen vid Pompano Beach, fem och en halv mil norr om Miami.

Ett passagerartåg beskjuts med maskingevär i provinsen las Villas. Händelsen leder till att en landsomfattande folkmilis skapas.

NOVEMBER

En pumpstation saboteras i Matanzas, en stad i provinsen med samma namn.

Kuba skickar en officiell skrivelse till USA:s regering. I denna understryker Kuba att USA ska veta att Kuba inte låter sig skrämmas: "Vi vet vår historia, vi vet var vi står – och vår färdriktning är utstakad."
Den kubanska regeringen låter också USA veta att eftersom USA försöker förhindra västliga stater från att sälja vapen till Kuba, kommer man att införskaffa militära flygplan och annan militär utrustning från annat håll, om det blir nödvändigt. Och detta har USA ingen rätt att lägga sig i.

Che Guevara utses (25 november) till riksbankschef. Kubas guldreserv flyttas från Fort Knox i USA, till schweiziska och kanadensiska banker.

DECEMBER

Sabotage utförs mot en järnväg i Pedro Betancourt i provinsen Matanzas.
Chefen för CIA:s Western Division, J.C. King, skickar en skrivelse till högste CIA-chefen Allen Dulles och chefen för hemliga operationer, Richard Bissell. I skrivelsen förespråkar King "våldsamma aktioner" med syftet att "störta Castro inom loppet av kommande år". Han rekommenderar också utarbetandet av en plan för "eliminering av Fidel Castro".

JANUARI

Dwight D. Eisenhower och John Foster Dulles

Kuba exproprierar 28 000 hektar som varit i US-amerikanska bolags ägo. Däribland 14 000 hektar betesmark och skog som tillhört United Fruit Company i Oriente-provinsen. Bolaget (senare omdöpt till Chiquita Brands International) spelar en central roll i samband med den CIA-ledda aktionen som störtade Guatemalas reformpresident Jacobo Arbentz 1954. USA:s dåvarande utrikesminister John Foster Dulles är betydelsefull aktieägare i United Fruit. Han är också medlem av United Fruit's styrelse och bolagets juridiska rådgivare.

Även brodern, CIA-chefen Allen Dulles, var storägare i United Fruit. Allen Dulles är CIA-chef 1953-1961 (vice CIA-chef 1951-53). Han får lämna sin post i november 1961 som en följd av den misslyckade invasionen i Grisbukten. John Foster Dulles avgick som utrikesminister i april 1959 och avled i cancer i maj samma år.

Samtidigt som sockerskörden är i full gång bränns sockerfält genom insatser av flygplan från USA. Attackerna äger rum i Santa Cruz del Norte; i Las Villas (5 000 ton sockerrör och flera hus); i Sagua la Grande och en gång till i Las Villas; i Camgüey (187 500 ton); i Oriente, där attacken skördar ett dödsoffer; och i Mariano (525 ton).

USA protesterar mot Kubas markexproprieringar. Kuba avvisar protesterna. I USA ökar agitationen för nedskärning av Kubas sockerkvot.

Brandbomber fälls över fält i Havanna-provinsen. Tio ton sockerrör brinner upp.

Inom CIA bildas Branch 4 som en del av Western Hemisphere Division (WH/4). Uppgiften för den nybildade grenen är, i enlighet med Eisenhowers önskemål, att göra upp ett hemligt "program" för störtandet av Kubas revolutionära regering. Eisenhower vill undvika beteckningen *plan*, för att i framtiden kunna förneka att han någonsin godkänt någon sådan.

Kontrarevolutionärer bränner ner flera hus tillhörande ett jordbruks-kooperativ i Jovellanos.

Attentatsmän öppnar eld mot armékaptenen Manuel Borjas, ansvarig för försvarsoperationer i Pinar del Río. Borjas blir allvarligt sårad.

Ett plan fäller fyra 50-kilos-bomber över Havanna. Förstepiloten är USA-medborgare, och heter Bob Spining. Andrepiloten heter Eduardo Whitehouse, tidigare officer i diktatorn Batistas våldsapparat.

Fem sockerrörsfält flygbombas i Camagüey-provinsen; och tre i Oriente-provinsen (28-29 januari).

Medlemmar i pro-Batista-gruppen Rosa Blanca (Vita Rosen) attackerar ett möte som 200 försvarare av Kubas rätt till självbestämmande håller i Central Park, New York. Poliser deltar i angreppet på mötesdeltagarna. Flera av de senare misshandlas och måste läggas in på sjukhus.

USA:s president Dwight Eisenhower söker stöd för lagstiftning syftande till att helt radera Kubas sockerkvot (29 januari).

FEBRUARI

Plan från USA bombar flera sockerrörsfält i Camagüey, Matanzas och Las Villas (75 000 ton).

USA:s regering avvisar Brasiliens erbjudande att medla i sockerkonflikten mellan Kuba och USA (4 februari).

En flygattack i Camagüey leder till att 30 ton sockerrör bränns. Flera sockerrörsfabriker angrips. Sabotage och terroraktion fortsätter att drabba också provinsens tätorter.

Anastas Mikoyan och Fidel

Sovjetunionens vice premiärminister Anastas Mikoyan och Kubas premiärminister Fidel Castro undertecknar i Havanna (13 februari) ett handelsavtal, som innebär att Kuba kan köpa råolja, vete, konstgödsel, stål och maskinutrustning. Sovjetunionen tecknar sig för en import av socker, uppgående till fem miljoner ton över en femårsperiod. Kuba erhåller även en kredit på 100 miljoner dollar, till en ränta på 2,5 procent.

Kontrarevolutionärer, finansierade och organiserade av CIA, bränner upp sockerrör i Matanzas (1 250 ton).

Ett enmotorigt mindre plan, en 250 Piper Comanche oskadliggörs (18 februari) när piloten attackerar en sockerfabrik i provinsen Matanzas. Piloten, USA-medborgaren Robert Ellis Frost, omkommer. Hans plan hade lyft från flygplatsen Tamiani i Florida. Dokument som upphittas i vraket avslöjar att Frost utfört tre tidigare flygangrepp. När USA-regeringen ställs inför ovedersägliga bevis rörande attackens ursprung väljer den att i detta fall framföra en ursäkt.

MARS

I Havannas hamn detonerar två bomber i det franska lastfartyget La Coubre (4 mars). Många dödas och lemlästas då de skyndar till att hjälpa samtidigt som en andra bomb detonerar.
Antalet dödsoffer uppgår till 101. Lasten består av vapen som fartyget fraktat från Belgien. Till bakgrunden hör att USA försökt pressa Västeuropeiska stater att neka Kuba vapenköp. Därmed skulle Kuba tvingas att köpa endast från Sovjetunionen, Östeuropa eller Kina. Vilket i sin tur, enligt USA-regeringens logik, skulle bidra till att rättfärdiga en invasion med målet att störta Kuba regering.

I samband med ett massmöte på kvällen den 4 mars formulerar Fidel Castro det sedan dess klassiska slagordet **Patria o Muerte** (Fosterlandet eller Döden!).

En flygattack i provinsen Pinar del Río orsakar att sockerrör bränns (8 mars).

USA:s president Dwight Eisenhower godkänner (17 mars) planen med rubriken *A Program of Covert Action* against the Castro Regime. Planen innefattar installerandet av en radiostation för sändningar till Kuba. Vidare ett program för militär träning av en invasionsstyrka. Eisenhower klargör att han inte officiellt har med planen att göra, och att han skall kunna förneka kännedom om den.

I en hemlig order samma dag (17 mars) från Eisenhower till Allen Dulles uppdras åt CIA att i Panamas USA-kontrollerade kanalzon påbörja militär träning av 300 exilkubaner. Målsättningen är explicit – att de 300 ska anslutas till en kontrarevolutionär styrka som ska sättas in mot Kuba. De 300 flyttas i juni till ett träningsläger i Guatemala.

Några av medlemmarna i det särskilda mordkommandot Operation 40.

Samtidigt fattas ett beslut om att bilda en dödsskvadron, med uppgiften att, efter det att invasionen krönts med framgång, organisera och verkställa massavrättningar av "farliga revolutionärer". Den får namnet *Operation 40*. Richard Nixon och Allen Dulles håller i trådarna.
Endast en handfull ur gruppen tog sig iland vid Grisbukten. Dödsskvadronens ledare Vicente León, direktör inom byggbranschen och tidigare överste i Batistas förtryckarmaskineri, var en av dem som tog sig i land. Hans dröm om att kunna ta sig till Havanna, och därifrån få leda massavrättningar, gick dock i stöpet. Han mötte döden i träskmarkerna några kilometer norr om Grisbukten, den 20 eller 21 april.

Posada Carriles; Felix Rodríguez

Operation 40 behölls fram till 1968, och där fanns som medlemmar bland annat den ökände massterroristen och torteraren Luis Posada Carriles; liksom Felix Rodríguez, brorson till en Batista-minister och 1967 ansvarig för mordet på Che Guevara. Båda genomgick 1963 en drygt ettårig militär utbildning vid Fort Benning i sydöstra USA. Carriles hann, ombord på fraktfartyget Lake Charles, aldrig bli landsatt vid Grisbukten. Rodríguez var då invasionen ägde rum infiltrerad som sabotör i Havanna.

Ännu en 250 Piper Comanche skjuts ner över Kuba. Besättningen – USA-medborgarna Howard Lewis Rundquist och William J. Shergales – grips. Meningen med flygningen – som utgått från Fort Lauderdale, Florida – var att frita och föra ut ett antal dömda brottslingar som verkat inom Batistas våldsapparat.

APRIL

Raúl Roa

Kubas utrikesminister Raúl Roa anklagar Guatemala för att i maskopi med United Fruit planera en invasion på Kuba. Guatemala avvisar Kubas anklagelse, förnekar varje inblandning och avbryter de diplomatiska förbindelserna med Kuba. Guatemalas regering framhärdar sedan konsekvent i sina förnekanden av fakta. Så sent som i mars 1961, endast en månad före invasionen kallar Guatemalas FN-ambassadör Carlos Alejos Kubas påpekanden "Goebbels-liknande propaganda".
Richard Bissell, chefen för CIA:s hemliga operationer, ger order om att den planerade kontrarevolutionära radiostationen, placerad på en av två små karibiska öar (Swan Islands) utanför Honduras kust, ska påbörja sändningar inom en månad.

Kuba inleder exproprieringen av den mark som United Fruit fortfarande äger på Kuba.

Ett plan som lyft från USA:s flottbas i Guantánamo-bukten släpper brandframkallande material i Oriente-provinsen.

MAJ

Ett Piper Apache tvåmotorigt mindre flygplan skjuts ner i trakten av Mariel, strax väster om Havanna. Piloten – USA-medborgaren Matthew Edward Duke – hade genomfört 33 fientliga flygningar över Kuba.

Radio Swan börjar sända. Sändningarna är riktade mot Kuba, men når hela Karibien. Programmen spelas in på band i Miami och banden fraktas till Swan Islands. Formellt ägs radiostationen av ett företag med säte i New York, Gibraltar Steamship Corporation. Företaget kontrolleras av CIA.

CIA samlar en grupp kontrarevolutionära exilkubaner till en träff på ön Useppa Island utanför Floridas kust. Gruppen är kärnan i det som skall bli "Brigad 2506", invasionsstyrkan.
Kuba begär av de utländska oljebolagen att de i sina raffinaderier på Kuba ska processa den sovjetiska råolja som snart ska anlända (24 maj).

JUNI

Två kubanska båtar kapas. Den ena tvingas gå till Miami, den andra till Key West.

När den sovjetiska råoljan anländer (7 juni) vägrar oljebolagen Shell (brittiskt), Esso och Texaco (båda US-amerikanska) att befatta sig med den.

USA:s kongress börjar genomdrivandet av en ny lag som ger USA:s president fullmakt att helt radera ut Kubas sockerkvot (27 juni).

En nyligen uppförd landsbygdsskola i Pinar del Río bränns ner.

Den kontrarevolutionära styrkan som tränats på Useppa Island, utanför Florida, förs över till Guatemala. Det nya träningslägret ligger på plantagen Helvetia, i bergsområdet i västra Guatemala. Arean är cirka 20 kvadratkilometer. Plantagen ägs av en bror till Guatemalas USA-ambassadör. Träningslägret döps till "Base Trax".

Kuba nationaliserar Texacos raffinaderi (29 juni).

JULI

Kuba nationaliserar Essos och Shells raffinaderier (1 juli).

USA:s kongress spikar lagen som ger presidenten möjlighet att radera ut Kubas sockerkvot (3 juli).

Ett plan på väg från Kuba till Spanien kapas av två besättningsmedlemmar. Det flygs till Miami. Övriga i besättningen och planets passagerare kräver att få återvända till Kuba, vilket de får.

Kuba beslutar att nationalisera alla US-amerikanska kommersiella bolagstillgångar.

Eisenhower beordrar en nedskärning med 95 procent av Kubas kvot för export av socker till USA-marknaden (6 juli).

CIA-chefen Allen Dulles informerar Demokratiska Partiets presidentkandidat John F. Kennedy om den militära utbildningen av kontrarevolutionära exilkubaner.

Che Guevara talar till 900 ungdomar på Första Latinamerikanska Ungdomsmötet (28 september. Han berör frågan om den kubanska revolutionens karaktär och väsen: "Om denna revolution är marxistisk … beror det på att den genom sina egna erfarenheter och metoder upptäckt den väg som Marx har pekat ut."

AUGUSTI

Richard Bissell, CIA:s chef för hemliga operationer, godkänner att kontakt tas med den US-amerikanska brottssyndikaten. Maffian hade före revolutionen i samförstånd med diktatorn Batista med kasinon och bordeller förankrat sig djupt i Havanna. Efter det revolutionära maktövertagandet i januari 1959 kastades maffialedarna ut från Kuba, och deras verksamhet krossades.

Kuba nationaliserar alla av USA-bolag ägda industrier och jordbruk.

SEPTEMBER

CIA:s Robert Mathue kontaktar maffiabossen Johnny Rosselli. De möts på Plaza Hotel i Miami. Närvarande är också översten Sheffield Edvards. De diskuterar hur ett lönnmord på Fidel Castro ska kunna verkställas. Rosselli går vidare och rekryterar bossen för maffian i Chicago. Momo Salvatore (Sam) Giancana.

Johnny Rosselli

Rosselli vänder sig också till Santo Traficante Jr, som på grund av sin bekantskap med Batista-tidens kubanska gangstrar har lämpliga kontakter i Havanna. Enligt Trafficantes eget vittnesmål inför kongressens House Select Committee on Assassinations (28 september, 1978) har han fört samman Mathue, Rosselli och Giancana med ett antal lämpliga mördarkandidater, och fungerat som tolk under samtalen.
Efterhand kläcks en rad av mordplaner; vilka, som vi vet, alla misslyckades.

Momo Salvatore Giancana

15 år senare mördas Giancana strax innan han ska vittna om lönnmordsplanerna inför Senatens Underrättelseutskott. Rosselli hinner vittna (juni 1975), men försvinner strax efter förhöret. Hans upplösta kvarlevor återfinns (i augusti 1976) i en tunna i havet utanför Miami Beach.

Judith Campbell

FBI får genom avlyssning av maffiabossen Sam Giancanas telefon vetskap om att Giancanas älskarinna Judith Campbell också är presidentkandidaten John F. Kennedys älskarinna. Hon ringer nämligen Kennedy från Giancanas telefon. Uppgiften når bland andra Richard Nixon, som oroas av risken att den mot Castro riktade mordplanen via Giancana och Campbell kan komma till Kennedys kännedom.

Santo Trafficante Jr.

Först i mars 1962 meddelar FBI-chefen J. Edgar Hoover vid ett lunchmöte Kennedy att man känner till att Judith Campbell är en av presidentens älskarinnor. Hoover antyder det olämpliga i detta förhållande. Efter mötet ringer Kennedy på Vita Husets telefon till Campbell. Någon senare kontakt dem emellan finns inte dokumenterad.

Som ett svar på en av OAS (Organisationen av Amerikanska Stater) antagen deklaration, riktad mot Kuba och underblåst av USA, svarar Kuba med att på ett massmöte anta den Första Havanna-deklarationen (2 september). Där slås fast att Kuba har all rätt att upprätta förbindelser med Sovjetunionen och Folkrepubliken Kina, liksom den rätt jordens fattiga har att sträva efter hälsa, god sjukvård, utbildning, arbete och värdighet.

Kubas civila miliser mobiliserar för att ta sig an de USA-stödda kontrarevolutionära och terroristiska banden som huserar i Escambray i Las Villas-provinsen.

I samband med den stundande öppningssessionen i FN:s generalförsamling meddelar USA:s utrikesdepartement (13 september) att Fidel Castro inte får röra sig utanför Manhattan.

Kuba meddelar (17 september) att USA:s ambassadör inte får röra sig utanför distriktet Vedado i Havanna.

Kuba nationaliserar alla USA-ägda banker: First National Bank of Boston, First National City bank of New York och Chase Manhattan bank.

Efter samtal med Allen Dulles inställer *Miami Herald* publiceringen av en artikel om CIA-träning av exilkubanska kontrarevolutionärer nära Homestead, Florida.

Ett flygplan beskjuter sockerfabriken La Palma i Pinar del Río (25 september). En arbetare blir svårt sårad. Nästa dag bränns ett sockerfält i Camagüey.

Fyra kubaner mördas av en beväpnad USA-stödd kontrarevolutionär grupp i Las Villas. En annan grupp beväpnade kontrarevolutionärer rånar ett jordbrukskooperativ.

En kraftstation i Havanna utsätts för en sprängning med dynamit.

Det första försöket att från flygplan droppa vapen till de kontrarevolutionära grupperna genomförs. Vapenförsändelsen missar målet med drygt en mil. Men en försändelse med fartyg når sitt mål. Mellan september 1960 och mars 1961 genomförs 68 försök att med flygplan förse kontrarevolutionärerna med vapen. Av dessa försök är bara sju framgångsrika.

Fidel Castro anländer till New York (18 september) för att delta i FN:s generalförsamlings öppningssession. Han välkomnas på flygplatsen av tusentals människor som hyser sympati för den kubanska revolutionen.

Fidel och Malcolm X

Efter att ha behandlats arrogant på det centralt belägna Shellburne Hotel flyttar Kubas FN-delegation till Hotel Theresa i Harlem. Castro träffar där Malcolm X, och får sedan besök också av ledarna för Sovjetuninion, Indien och Egypten; Chrusjtjov, Nasser och Nehru.
Under vistelsen i New York har han även ett möte med Ghanas president Kwame Nkrumah.

I sitt tal inför generalförsamlingen (26 september) noterar Fidel Castro att OAS inte fördömt USA:s aggressionshandlingar mot Kuba, men däremot fördömt Kubas handel med Sovjetunionen. Han uttrycker också Kubas stöd till det algeriska folkets frihetskamp mot den franska kolonialmakten och fördömer kolonialmakternas agerande i Kongo, Och han understryker att Folkrepubliken Kina måste få sitt rättmätiga medlemskap i FN.

När Fidel Castro vid hemkomsten till Havanna håller ett tal på Revolutionstorget detonerar fyra bomber. Han föreslår då direkt att kubanerna ska bilda Kommittéer till Revolutionens Försvar (CDR). Dessa är fortfarande en viktig byggsten i det kubanska samhället. Idag även med viktiga grannskapssociala uppgifter

OKTOBER

Omkring 25 tungt beväpnade kontrarevolutionärer, bland dem tre USA-medborgare, landstiger nära USA:s flottbas i Guantánamo.

Kubas utrikesminister Raúl Roa fördömer USA:s invasionsplaner i FN. Han anger exakt lokaliseringen av träningslägret i Guatemala.
I Miami attackeras kontoret för det kubanska flygbolaget för passagerartrafik, Cubana de Aviación.
USA:s regering beslutar om ett partiellt embargo mot handel med Kuba. Kubas regering svarar med expropriering av alla USA-företag som finns kvar i Kuba.

NOVEMBER

Kennedy väljs till USA:s president (8 november).

DECEMBER

Närmare 600 kontrarevolutionärer inleder en sjuveckors träning i Guatemala. CIA utser José Pérez San Román till "brigadledare".

Drygt 40 000 ur den revolutionära milisen mobiliseras för att få bort de kontrarevolutionära beväpnade banden, som härjar framför allt i Escambray-området i Las Villas. Med hjälp av lokalbefolkningen lyckas man med att inom loppet av två månader kraftigt decimera de USA-stödda kontrarevolutionära terrorbanden.

CIA tar initiativ till skapandet av en start och landningsbana i Puerto Cabezas i Nicaragua, Avsikten är att därifrån göra flygningar med försörjning till väpnade kontrarevolutionära grupper på Kuba.

Genom en mordbrand förstörs varuhuset La Época i Havanna (31 december).

1961

JANUARI

USA bryter de diplomatiska förbindelserna med Kuba (3 januari).

Eisenhower förklarar för sina rådgivare att han gärna ser en militär attack mot Kuba före de 20 januari, dagen då Kennedy ska installeras som president. Enligt det nedskrivna protokollet frågar han om de kan föreslå något sätt att skapa en acceptabel grund för ett angrepp. Utrikesministern Christian Herter föreslår att man kunde iscensätta en attack mot Guantánamo-basen, och skylla den på Kubas regering.

På Kuba mobiliseras milisen och möten genomförs över hela landet.

CIA formulerar sin invasionsplan (4 januari). I de säger man bland annat:

> *"Den första uppgiften för invasionsstyrkan blir att erövra och försvara ett litet område (…) Några tidiga försök att föra offensiven vidare ska inte göras, såvida inte antingen en allmän resning mot Castro-regeringen inträffar, eller en militär intervention av USA-styrkor ägt rum (…) Om det hela inte utvecklar sig som antytts ovan kan det begränsade brohuvudet användas som säte för en provisorisk regering, vilken kan erkännas av Förenta Staterna. (…) Vägen har då jämnats för USA:s militära intervention, med uppgiften att pacificera Kuba."*

Eftersom CIA egentligen inte alls tror på någon spontan "allmän resning mot Castro-regeringen" är den gängse meningen att en militär intervention från USA:s sida, förr eller senare under operationens gång, blir en nödvändighet om operationen skall kunna krönas med framgång.

Samma dag tar Kubas utrikesminister Raúl Roa till orda i FN, och slår fast: *"I denna stund hotas Kuba av en nära förestående invasion från USA."*

Roa redogör på nytt för USA:s rekrytering, träning och utrustning av en kontrarevolutionär styrka stationerad i Guatemala, och han hävdar att planen går ut på att:

> *"… när de etablerat ett brohuvud kommer 'patrioterna' att kunna skapa en provisorisk regering och begära assistans från USA, för att pacificera landet."*

Den unge frivillige alfabetisören Conrado Benítez och jordbrukaren Eliodoro Rodríguez Linares mördas (5 januari) av en grupp beväpnade USA-stödda kontrarevolutionärer. Platsen är Escambray-bergen, nära Trinidad.

Den kubanske arbetaren Manuel Prieto grips och misshandlas på Guantánamo-basen, av US-amerikanska soldater.

Fyra kubanska fiskare dödas då deras båt, El Pensativo, attackeras av en snabb motorbåt.

USA:s regering utfärdar ett förbud för USA-medborgare att besöka Kuba.

Eisenhower berättar för Kennedy, om förberedelserna för den planerade invasionen. Nästa dag skall Kennedy installeras som ny president. Eisenhower säger att förberedelserna flyter på bra, och att det nu är den nya administrationens sak att ro det hela i land.

Kennedy installeras (20 januari) och mobiliseringen av Kubas milisstyrkor avslutas. Den kubanska regeringen hoppas att risken för en invasion ska minska till följd av Kennedys inträde i Vita Huset. Men vid ett massmöte i Havanna samma kväll understryker Fidel Castro: **“Om de angriper oss skall de finna att vi är beredda”.**

Vid ett möte (25 januari) med Joint Chiefs of Staff godkänner Kennedy, på grund av Kubas starka beredskap, en utökning av invasionsstyrkans numerär.

FEBRUARI

Under månadens första dagar exploderar tre bomber i Havanna och en i Santa Clara. Ett tobakslager antänds och brinner ner.

Kennedy ger grönt ljus åt skapandet av en exilkubansk ”ledningsgrupp”, bestående av ledande motståndare till Kubas revolutionära regering. Gruppen är tänkt att förse USA-invasionen med en ”kubansk” politisk fasad.

En flickskola i Havanna utsätts för ett bombattentat. Nio studenter och lärare skadas.

MARS

Ett USA-plan skjuts ner över Havanna (4 mars)

En bensinstation i Oriente-provinsen bränns ner. Samma dag (8 mars) vandaliseras tolv lastbilar vid den nationaliserade Coca Cola-fabriken, och sprängmedel detoneras vid det nationaliserade elektricitet-bolaget.

Oljeraffinaderiet Hermanos Díaz i Santiago de Cuba, tidigare ägt av Texaco, attackeras (13 mars) av en grupp sabotörer. En vakt dödas och en annan såras allvarligt. Sabotörerna hade anlänt till kusten med den US-amerikanska marinens fartyg Barbara J. Detta skepp skulle en månad senare vara ett av dem som deltar i Grisbuktsinvasionen.

CIA-cheferna Allen Dulles och Richard Bissell presenterar för Kennedy (16 mars) alternativa invasionsplaner. Kennedy tillbakavisar alternativet som innebär en landstigning vid kuststaden Trinidad, söder om Escambray-bergen. Kennedy godkänner en invasion vid Grisbukten, cirka 13 mil väster om Trinidad. Därmed omintetgörs ett alternativ som tidigare diskuterats, nämligen att delar av invasionsstyrkan, om den stoppades, skulle kunna ta sin tillflykt till Escambraybergen, för att förena sig med de USA-stödda terroristgrupper som fortfarande höll till där.

CIA samlar ett antal ledande exilkubanska kontrarevolutionärer till ett möte på ett motell i Miami (18 mars).

CIA framför hotet att om de rivaliserande fraktionerna inte ställer sina meningsskiljaktigheter åt sidan kommer CIA att dra tillbaka sitt stöd. Detta tar skruv och de revolutionsfientliga herrarna formar ett ”Revolutionärt” Råd.
Till ordförande utser de José Miró Cardona (bilden på Times omslag).

Kennedy stryper (31 mars) de sista fem procenten av Kubas sockerkvot (export till USA-marknaden).

APRIL

CIA:s maffiakontakter organiserar ett nytt försök att lönnmörda Fidel Castro. Denna gång med giftiga piller. CIA tillskjuter finansiering från invasionsbudgeten, för denna operation.

U.S. News and World Report meddelar Vita Huset att man drar tillbaka en planerad artikel om invasionsplanen. New Republic tillmötesgår önskemål från Kennedy, och inställer publiceringen av en artikel med rubriken Our Men in Miami.

New York Times publicerar (7 april) en artikel om träningen i Florida av kontrarevolutionära exilkubaner. I artikeln hävdas att planeringen för en invasion befinner sig i sitt slutstadium. Efter ett ingripande från Kennedy publiceras inte artikeln som planerat på förstasidan som en het huvudnyhet, med en fyra spalter bred rubrik. Istället blir det en enspaltig notisrubrik.

New York Times publicerar (12 april) en artikel på första sidan under en tvåspaltig rubrik, som lyder: “Presidenten utesluter användande av USA-militär för att störta Castro” (President Bars Using U.S. Force to Oust Castro).

Kontrarevolutionärer sätter eld på varuhuset El Encanto. I branden omkommer arbetaren Fe del Valle, uppskattad som en entusiastisk revolutionär förkämpe.

En kapare tvingar ett kubanskt passagerarflygplan till Jacksonville, Florida, och begär politisk asyl i USA (14 april).
I en upptakt (15 april) till invasionen angriper åtta plan de kubanska flygplatserna i Santiago de Cuba, San Antonio de los Baños och Havanna. Avsikten är att på marken slå ut det lilla antalet militära plan som Kuba förfogar över. Angreppet hade dagen innan fått grönt ljus av Kennedy.

Planen (B-26 bombplan) kommer från basen Puerto Cabeza i Nicaragua. De har försetts med det kubanska flygvapnets färger och beteckningar. Detta för att missleda det kubanska luftvärnet och för att USA:s regering och CIA inför allmänheten i det egna landet och inför världen ska kunna påstå att det handlat om revolterande kubanska piloter som vänt sig mot den egna regeringen.
Användandet av falska färger och symboler på de angripande flygplanen innebar ett brott mot artikel 39 i Genève-konventionen.
En annan ommålad B-26 flyger från basen i Nicaragua till Miami. På planets skrov finns beteckningen för det kubanska flygvapnet (FAR), siffrorna 933 och det kubanska flyvapnets stjärna. Skrovet har även försetts med kulhål. Piloten, kontrarevolutionären Mario Zuñiga, påstår, efter att ha landat i Miami, att han är pilot i det kubanska flygvapnet och att han valt att fly till USA. Han påstår vidare att skadorna på hans plan uppkommit då kubanska plan försökt stoppa hans flykt.

Vid ett snabbt inkallat möte (15 april) i FN:s generalförsamling anklagar Kubas utrikesminister Raúl Roa USA:s regering för att planera en omedelbart förestående invasion. USA:s FN-ambassadör Adlai Stevenson, tillbakavisar Roas påståenden. Stevenson är oinvigd i invasionsplanerna. Dessutom väljer CIA att föra honom bakom ljuset genom att förse honom med ett foto på Zuñigas preparerade B-26-plan. Stevenson visar upp fotot i FN:s generalförsamling som “bevis”.

Senare har Adlai Stevenson beskrivit det som ägde rum i generalförsamlingen denna dag som sitt livs "mest förödmjukande erfarenhet" (most humiliating experience). Han konstaterade att han "avsiktligt fördes bakom ljuset" (was deliberately tricked) av sin egen regering.
I gryningen (15 april) närmar sig fartyget Santa Ana den kubanska sydostkusten. Ombord finns cirka 160 exilkubanska kontrarevolutionärer som tränats av CIA vid en bas nära New Orleans. Ombord finns också en CIA-agent. Avsikten är att förena de tungt beväpnade passagerarna på Santa Ana med de kontrarevolutionära band som opererar i bergen. och att förse dessa band med nya vapen. Operationen har kodnamnet Marte. Först när fartyget har lämnat Key West meddelar den medföljande CIA-agenten de kubanska kontrarevolutionärerna att deras planerade landstigning på dåvarande Oriente-provinsens sydöstkust inte ingår i den planerade stora invasionens centrala del. Snarast handlar deras tänkta landstigning om en avledningsmanöver, som skall ge det kubanska försvaret intrycket att huvudattacken skall komma i öster; och därmed förmå försvararna att dirigera stora styrkor till den delen av Kuba.
Av samma anledning har ett stort antal US-amerikanska krigsfartyg dirigerats till vattnen utanför Kubas sydostkust. Men kubanerna saknar radar och noterar aldrig detta.

De kubanska kontrarevolutionärernas ledare ombord på Santa Ana gör, efter rekognoseringar vid den tilltänkta landstigningsplatsen Imías, öster om Guantánamo. bedömningen att de bevakande milisstyrkornas närvaro omöjliggör en landstigning utan katastrofala följder. De kubanska kontrarevolutionärerna vill inte offra sig för en manöver, om vilken man dessutom av CIA i det längsta hållits i ovetskap om. Avledningsoperationen får därför ingen betydelse för den fortsatta händelseutvecklingen.

Vid ett massmöte i Havanna (16 april) för att hedra och sörja de sju omkomna vid föregående dags flygattack säger Fidel Castro att "imperialisterna inte kan förlåta Kuba för att kubanerna genomfört en socialistisk revolution". Det är första gången som Fidel Castro officiellt betecknar revolutionen som socialistisk. Castro klargör också i sitt tal att hans bedömning är att ett invasionsförsök är omedelbart förestående.

Kennedy ger slutgiltig klarsignal för invasionen. Inhyrda vapenbestyckade fraktfartyg stävar mot Grisbukten. De eskorteras av amerikanska krigsfartyg. Fraktfartygen transporterar förutom utrustning 1 511 beväpnade exilkubanska kontrarevolutionärer.
Medlemmar av milisen noterar strax före midnatt ljussignaler utanför Playa Girón. De tror att det är en fiskebåt som signalerar. I en jeep beger sig två milismän ner till stranden. De vill varna fiskebåten för de farliga reven i bukten.

Kulspruteeld skär genom natten. I jeepen, genomborrad av kulregnet, släcks de två milismännens liv.
Kulspruteskytten heter Graystone Lynch. Kollegorna inom CIA och de exilkubanska kontrarevolutionärerna, som han för befäl över, kallar honom "Gray".
Invasionen är inledd. Mindre än tre dygn senare har stormakten USA lidit sitt första militära nederlag på latinamerikansk jord.

1197 kontrarevolutionärer grips och förs till Havanna. 144 har stupat. Fem avrättas efter rättegång, då de begått särskilt svåra brott, mord och tortyr, under Batista-tiden.
Efter en överenskommelse som gick ut på att Kuba från USA fick barnmat och mediciner till ett värde av 53 miljoner dollar frisläpptes till julen 1962 alla de fängslade kontrarevolutionärerna – förutom nio som dömts till 30 års fängelse. Den siste av dem frigavs 1986.

För vidare läsning om Grisbuktsinvasionen se hemsidan svensk-kubanska.se

SÅNGER OM SEGERN VID GRISBUKTEN 1961

Text: Oskar Wigren

Den 17 april i år är det 60 år sedan den USA-stödda invasionen vid Grisbukten på Kuba. På tre dagar lyckades Kuba krossa inkräktarna, som var välbeväpnade men dåligt utrustade ideologiskt. Detta snöpliga nederlag för USA-imperialismen svider än idag, samtidigt som det för kubanerna är en ständig källa till stolthet och visshet om vad ett enat folk förmår. Som så många andra händelser i Kubas historia så har även dessa händelser inspirerat landets främsta låtskrivare att beskriva legosoldatbrigadens nederlag i sanden på Playa Girón, som är Grisbuktens namn på spanska.

Carlos Puebla – Por allí vinieron

Revolutionens egen kantor, Carlos Puebla (1917-1989), komponerade efter segern sången *Por allí vinieron*, som är en krönika över händelserna.
Här är några verser i ungefärlig svensk översättning:

> Legosoldaterna kom
> på det enda möjliga sättet:
> Till grisens vik,
> dessa extraordinära grisar.
> Inte en enda proletär kom,
> ingen bonde kom.
> Mördare kom,
> kontrarevolutionärer.
> De var ledsna!
> Utan moral och utan öde.
> De var som grisar
> redo för julafton.

Med sången ville Puebla utförda en varning till imperialismen och dess lakejer: Om ni väntar på ett nytt tillfälle för att upprepa detta brott, kom då ihåg Playa Girón!

Silvio Rodríguez – Preludio de Girón Playa Girón

Silvio Rodriguez komponerade låten med titeln *Preludio de Girón* där han, som så ofta med hjälp av metaforer, beskrev hotet som svepte över hemlandet och kubanernas svar för att avvärja faran. Silvios desto mer kända sång om händelserna heter kort och gott *Playa Girón* och är en sång som dels handlar om invasionen men också om en kubansk fiskare med en båt med namnet Playa Girón. Silvio jobbade själv på denna båt mellan åren 1969-1970.
Så här går sista versen i svensk översättning:

> Vänner av historien
> Med tanke på sanningen som måste komma fram
> Vill jag nu ställa frågan förutan skam
> Ska vi berätta de fleras historia eller de fås?
> Ska vi säga stopp innan gränsen nås?
> Vi måste skynda innan lögnen drar ifrån
> Låt oss skriva deras historia, folkets, i Playa Girón

Sara González – Girón, la victoria

Sist men inte minst ska nämnas Sara González underbara sång *Girón, la victoria* på samma ämne. Om denna sång har skrivits tidigare i tidskiften Kuba, men det som bör upprepas är att sången är en sång som brigaddeltagarna på lägret CIJAM på Kuba får vakna upp till varje morgon. Bättre uppvaknande kan man knappast ha!
Jag avslutar med några strofer ur sångens refräng:

> Sjung om handlingar och orden
> Som byggde historien
> Sjung om landet och jorden
> Där friheten bor igen
> Sjung om äran den största
> Sjung så lungorna brista
> Sjung om segern den första
> Första men inte sista

För alla som tvivlar och misströstar i sin vardag inför ett motstånd som tycks oövervinnerligt säger jag som Carlos Puebla: **Kom ihåg Playa Girón!**

SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN

Svensk-Kubanska Föreningens Ordförande
Zoltan Tiroler, Tel.: 0706-730910
kubajonkoping@hotmail.com

Besöksadress
Solidaritetsrörelsens Hus
Tegelviksgatan 40, 11641 Stockholm
Tel.: 08-319530
E-post: info@svensk-kubanska.se

AVESTA Lars Steiner, 0730-409341
brovallen@hotmail.com
BODEN Anna-Greta Wallmark, 0703-719789
anna-greta.wallmark@bredband.net
BOLLNÄS Magnus Hedman, 0736-548185
hedmanmagnus@hotmail.com
BORLÄNGE Daniel Thomsson, 0709-646066
gluntensvag@hotmail.com
BORÅS-SJUHÄRAD Ronny Larsson,
0738-269333 ronlar52@gmail.com
ESKILSTUNA Betty Möller, 0730-229873
bettymoller02@gmail.com
GISLAVED Erik Andersson, 0702-822763
erikandersongislaved@yahoo.se
GÖTEBORG Claudio Alvarez, 0702-591771
svensk.kubanska.goteborg@gmail.com
GOTLAND Klas Hallberg, 0738-066790
klasojh@gmail.com
HAGFORS Hans Skagerlind, 0705-559291
uh.skagerlind@live.com
HALMSTAD Bror Persson, 0702-031488
brorpersson@telia.com

KONTAKTPERSONER

HELSINGBORG Lars Nilsson, 0761-130038
lasse.e.nilsson@Outlook.com
HUDIKSVALL Thomas Thornell, 0650-94135
homas.thornell@telia.com
HULTSFRED Rolf Lif, 0495-41967
577 36 Hultsfred
JÖNKÖPING Mats Werning, 0706-929600
mats.werning@gmail.se
KARLSKRONA Ulf Bjerén, 0455-17595
ulf@bjeren.se
KARLSTAD Vidar Sandell, 0729-960687
vsnaxsos@gmail.com
KUNGÄLV Jonas Hammarström, 0730-364033
jonas.hammarstrom@telia.com
LUDVIKA Marcus Wetterberg, 0761-424143
marcus.wetterberg@gmail.com
LULEÅ Jan Englund, 0703-384044
jan.g.englund@gmail.com
LUND Lars Nerpin, 0702-725527
larsnerpin@outlook.com
LYSEKIL Bengt-Olof Andersson, 0708-841952
bengt.olof.andersson@gmail.com
MALMÖ-SÖDRA SKÅNE
Elizabeth Maturana, 0739-271442
svenskkubanska.malmo@gmail.com
MJÖLBY Elias Gunneflo, 0708-439423
e.gunneflo@gmail.com
MORA Vivi Sandström, 0706-358431
sandstromvivi@gmail.com
NORBERG Arne Andersson, 0703-739851
over-stock-och-sten@telia.com
NORRKÖPING Roberto Gonzalez Cabezas,
0735-740977 nocaro@hotmail.com
NYBRO Johan Karlsson, 0705-625630
brown_sand00@hotmail.com
PAJALA Reino Esberg, 0727-409410
ROBERTSFORS Östen Andersson, 0706-77931
sven.osten.andersson@gmail.com
SALA Carina Kreku, 0705-885252
svensk-kubanska@admanum.se
SKELLEFTEÅ Sune Marklund, 0702-454152
sune.marklund@allt1.se
STOCKHOLM Rolando Zanzi
svenskkubanska.sth@gmail.com
SUNDSVALL Christine Vaple, 0702-550812
vaple1@mac.com
UDDEVALLA Eva Ludvigsson, 0730-461889
evalud@live.com
ULRICEHAMN-SJUHÄRAD Arne Sjögren,
032-115774 arne@sjogren.info
UMEÅ Oskar Wigren, 0727-186394
oskar_wigren@yahoo.com
UPPSALA Stefan Bergström, 0708-216961
svenskkubanska.uppsala@gmail.com
VALDERMARSVIK Karl Tingström,
0703-042186
VÄSTERÅS Björn Berggren, 021-121117
bjorn.erik.berggren@gmail.com
VÄXJÖ Juan Carlos Sepúlveda, 0702-078996
coto55@hotmail.com
ÖSTERSUND Anna Sonntag
0730-983574, anna@sonntag.se

Liberal och Kubavän! ”Jag är liberal och f.d. ledamot i kommunfullmäktige i Norrtälje. Vi är många socialliberaler som har ett hjärta för social rättvisa.

Jag är Liberal och stor Kuba vän - viktigt att vi kan se fördelar med finaste Kuba. Men alla mynt har en baksida och det är viktigt att kunna göra positiva steg för folket. Jag säger alltid min klara mening och med referens till verkligheten nu när jag bor här på Kuba en stor del av året. Det är en stor lycka att få uppleva det fina kubanska samhället.

Jag märker dock till min förvåning att det är många som blir provocerade i sin ”kommunism-rädsla” när jag framför allt som är positivt. Men jag kommer att fortsätta med det. Kubas befolkning är välutbildade, givande, vänliga och behjälpliga. Speciellt att notera är alla stolta kvinnor, oavsett figur, som lätt tar till skratt. Det finns inga vapen, fri sjukvård och fri skola och skoluniform hela vägen t.o.m. universitet. Det ger en stabil grund för gemenskap. Naturen och klimatet är fantastiskt och om USA tar bort blockaden och småföretagsamheten kan öka blir det ett steg framåt.

Jag bor här nu stor del av året med min kubanske man och familj - jag älskar Kuba och folket och inser deras lycka att ha ett samhälle med fri skola och sjukvård - fritt från narkotikakarteller och vapen. Det finns fantastiska möjligheter till ett hållbart samhälle med god miljö och fantastisk natur. Människor är givande - de ligger i Kubas kultur - och det gör mig också givande och varm om hjärtat. Mycket musik och stora glada skratt, mycket stolta kvinnor går rakryggade oavsett figur och utan idé om märkeskläder och status - som bara ger osäkerhet ...Jag hoppas verkligen att USA / Biden gör slut på blockaden ...Vidare att småföretagsamheten kan börja frodas...

Jag är glad att vara med i Svensk-Kubanska, där jag varit med i två år, och ser framåt i positiv anda.”
Elisabet Cardoza Ek, feb 2021